

51653

SZÍNHÁZI VILÁG

SZERKESZTI: FARAGÓ JENŐ

Handwritten signature in red ink

BUDAPESTI ÜGYÉSZSÉG
1920. MAR. 18.
ÁTVETTE

E sajtótermék szétküldését megengedem.

Budapest, 1919. május 14. hó n.

DR. BRASSORÁN JULIÁN
Államügyész

BUDAPESTI ÁLLAMTULAJDON
EGYETEMI KÖNYVTÁR
SZÉCHÉNYI

488.

KIRÁLYSZÍNHÁZ: CIGÁNYGRÓFNŐ.

Lábass Juci: Panni

Labori felv.

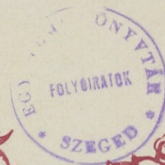
Ára: 4 Kor.

FEDÁK SÁRI: Livia grófnő

Király Színház: Cigánygrófnő

Labort felvétele

SZÍNHÁZI VILÁG

SZERKESZTI
FARAGÓ JENŐ

FEDÁK SÁRI : „Cigánygrófnő”

(Labori felvétele)

1920. MÁRCIUS 21.

I. ÉVFOLYAM.

8. SZÁM.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., LIPÓT-KÖRUT 1.

Telefon: 132-19 és 125-96.

Felelős szerkesztő: FARAGÓ JENŐ

Stilus.

elődia, harmónia és ritmus azok az ősforrások, amelyekből a zeneszerzők meritenek. Vincze Zsigmond a „Cigánygrófnő” komponistája — Offenbachhoz hasonlóan, — a melódiát és a ritmust előnyben részesíti s ötleteit nem festi alá szélesen megalapozott, művésziesen bonyolult harmóniákkal. Partitúrája egyenértékű a legjobb Fall és Lehár operettek vezérkönyvével; bár Fall és Lehár a komplikációkat szeretik, ő pedig formában és kifejezésben az egyszerűséget gyakorolja. Mint az Offenbach-partitúrákban, az övében is hiába keressük a sallangot, a cifrálkodást, a csillogó színezést; minden hangjegy és minden hangszer szükségszerűen van jelen és bizonyos célt szolgál.

Ötletesség, jókedv, merészség az operett-librettista három ősforrása és Martos Ferenc mind a háromból bőven merit. Minden librettójában kedves vidámság van a figurák kitalálásában és beállításában; csapongó jókedv árad minden jelenetből és merész invenció vezet az úgynevezett bonyodalom megkonstruálásában és kibogozásában. Különösen tapasztalhattuk ezt két legutolsó librettóján: a „Lili bárónő” és a „Cigánygrófnő” szövegekönyvén. Mindkettőnek ezért is olyan kivételes a sikere; bár itt le kell szögezni azt, hogy a legjobb librettó sem ér semmit, ha a zeneszerző kiskaliberű, öltetszegény,

gyöngé legény, akinek nincs melódiája, nem ért a harmóniához és a vénasszonyok ritmusával dolgozik.

A Király Színház bemutatója a szezon egyik legélvezetesebb estéje volt számomra. Én nagyon szeretem a színházat és nagyon tudok örülni egy jó darabnak, egy jó előadásnak; amint-hogy fizikai fájdalmat érzek a rossz darab és a rossz előadás láttán. A „Cigánygrófnő” a legjobb operettek egyike. Minden meg van benne, ami szem-szájnak ingere és mindezt olyan tálalásban szolgálják fel, hogy öröm és gyönyörűség.

És ez az, amiről voltaképen beszélni akarok. A stílus a Király Színház stílusa; amelyről el lehet és el kell mondani, hogy iskolapéldájául szolgálhat minden operettszínpadnak. Az a nagy vonal, az a grandiozitás, amelyet nem találunk meg se Budapesten, se Bécsben, se Berlinben, de megtalálunk Párisban és Londonban: fölismerhető a Király Színház előadásán. A Művészetnek királyi lelke van és ez a lélek: a Stílus. Amit stílustalanul: pongyolán vagy értelmetlenül, rossz elgondolással és hamis beállításban, kicsinyesen és szegényen interpretálnak, azt csak gyöngé szemek láthatják nagynak, jónak, művészinak. A színész hiába játszik királyt, ha nem ért a hermelin viseléséhez; a színház hiába játsza a legjobb darabot, ha a szépséget, a művészt nem tudja stílusosan föltárni. És legyünk tisztában vele: nem csak a dráma előadásának kell stílusosnak lennie, hanem az operettnek is. Aki amilyen műfajt játszik, aszerint válassza meg a stílusát. A Király Színház nemcsak, hogy megválasztotta és jól választotta meg a magáét, hanem csinált magának külön stílust és ez adja meg előadásainak a nagyszerűség jellegét. Ennek a stílusnak a szolgálatában Fedák Sári, Rátkai Márton, Lábass Juci és a többien egytől-egyig a legjobbat produkálják és mindenekfölött ott van a rendező keze, a rendező szeme, hozzáértése, tudása, ötlete és — stílusos volta. Ez az igazi értéke a Király Színház legujabb produkciójának, ez az igazi sikere s ez az, aminek örvendezek s amit üdvözlök, ime! . . .

Faragó Jenő.

FEDÁK SÁRI: a Cigánygrófnő

(Király Színház)

(Labori felvétele)

36-ik Rác Laci — 37-ik Rác Laciról.

36-ik RÁCZ LACI — a cigánykirály.

36-ikat is, a 37-iket is nagyon jól ismeri a pesti közönség. Az egyik egy rákóczi-

uti kávéházban, a másik a Király-színházban muzsikál esténként. Mind a kettő jól megérdemelt sikerrel.

A „Cigánygrófnő“ harmadik előadása után, este felkerestem 36-ik Rác Lacit. Már az ajtóban észrevettem és az ő meglehetősen ijesztő organumán rámorodított:

— Szervusz!

Melléje telepedtem és beszélgetni kezdtünk. Láttam a „Cigánygrófnőt“ és nagyon örült Rátkai alakításának. Megkérdeztem, hogy mi a véleménye a 37-ik Rác Laciról.

— Kérlek — kezdi — nagyszerű ember . . . Tudod jau barátom, nagyon jau barátom: tegeződő jó pajtásom. Olyan ez kérlek a színészek között, mint én a cigányok között. Hiszen ösmersz, ugyi? Ime . . . Erre átadja a névjegyét:

XXXVI. RÁCZ LACZI

CIGÁNYOK KIRÁLYA
az öt világrész első fejnaturalistája

Található: Otthon kávéház.
d. e. 8—10-ig, d. u. 1—3-ig
Rákóczi-ut 9

Lakása:
IX., RÁDAY-UTCA 9 AJTÓ 5.

— Hiszen tudod: én vagyok a cigányok királya. A Marci pedig úgy van a színészek közt: ű a színészek királya. Jaj, de nagy művész, tudod kérlek, tegezõ jau barátom, a Marci. Ű a színész-király. Most, hogy a cigánygrófnében láttam, hát most meg aszondom, noгы ez még talán cigánynak is király lett vóna.

RÁTKAI MÁRTON: 37-ik Rác Laci

(Kirdly Színház)

(Labori jeltvétele)

SZIRMAI IMRE: Medveczki. „Cigánygrófnő”.
(Király Színház) (Labori felvétele)

Valami egészen fantasztikus szmoking van rajta, bársony gallérral és kézelőkkel és egy csomó kitüntetés, többek között a „Lyra” hangversenyrendező vállalatától és a „Magyar Cigányzenészek Lapjától”. Mikor észrevette, hogy a medáliákat nézegetem sietett megjegyezni:

— Tudod kérlek ez semmi, van nekem királytól is, hercegtől is, de ma csak ezeket huztam fel. Tudod, nem szeretem a feltűnést. Igaz? . .

Bort hozattam és kínáltam erősen öfelségét, de ő csökönyösen megmarad az „Unicum” mellett:

— Tudod kérlek, én csak azt iszom, az a legjobb az Unicum, mit tudjátok azt ti. Csak azt iszok és csak az Artézi fürdőbe járok.

Neki elvei vannak.

A mellényén a királypárti jelvényt fedeztem fel:

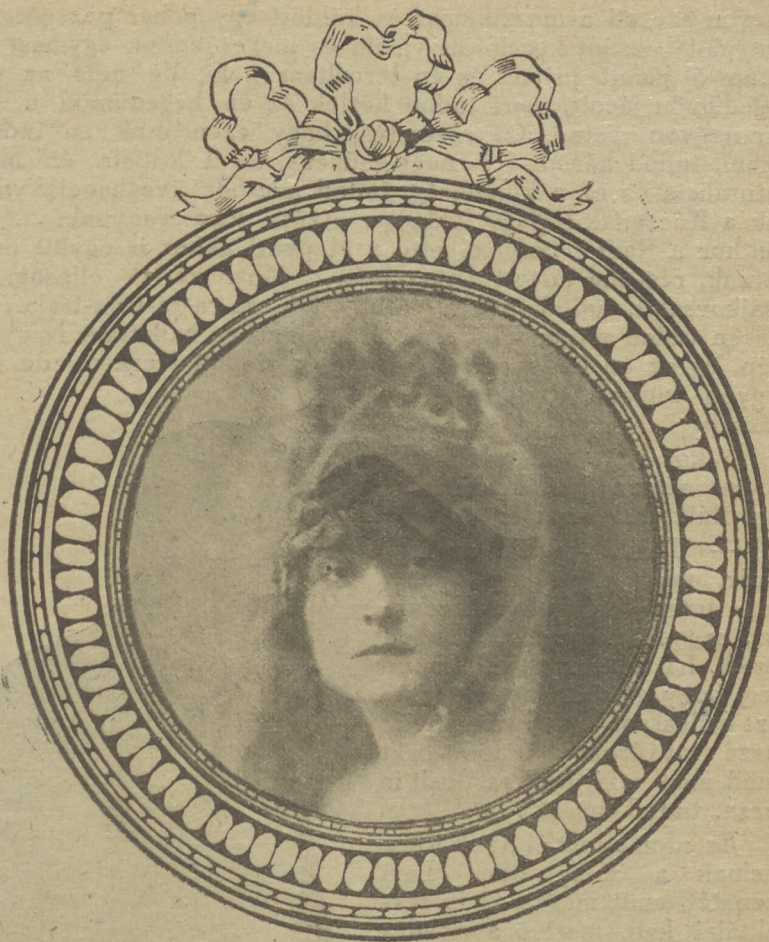
— Ja igen — mondja — hát persze . . . Én a cigánykirály csak nem lehetek köztársasági . . . hogy nézne az ki: Rác Laci cigányköztársasági elnök. Ugyi.

Szép ügyesen visszatereltem a szót a színházra.

— Hát kérlek — folytatja — a Marci nagyszerű, meg a Fedák, meg a Juci micsoda fáin kis cigányleány. Tudod kérlek a Cigányprimást azt rólam irták, bizony kérlek, az a Zsikardi Berlinbű, az direkt legyűtt engem megnézni, hogy miként jácra. Tudod kérlek, meg a Tóni, a szegény Nyáray Tóni, isten nyugosztalja, nagyon jó mulatós fiu volt. Tudod kérlek: jau barátom volt a Tóni, meg az a Zsikardi is, vagy hogy a csu-

LATABÁR ÁRPÁD: Mócsi. „Cigánygrófnő”.
(Király Színház) (Labori felvétele)

LÁBASS JUCI: Panni „Cigánygrófnő“

(Király Színház)

(Labori jelvétele)

dában is híjják? Ez a Latabár úgy néz ki ebbe az új darabba, mint a Kóczé, kérlek alássan uribarátom. Azt tudod, hogy Kóczéval kibékültem. Tudod a királyság miatt vesztünk össze tíz évvel ezelőtt. A főkapitány felhivatott, hogy miért hívom én magam cigánykirálynak. Mondok neki: hát van nyakkendő-király, meg gallér-király, meg hangszer-király, akkor van cigánykirály is és megmutattam a főkapitánynak — isten nyugosztalja — a nemzeti szalagot, amire rá van írva „36-ik Rácz Lacinak a cigánykirálynak“. Tudod kérlek, ezt a nép átta nekem, hát ezt csak a nép veheti el tőlem. Ezért aztán Kóczé megharagudott rám, de a múltkor begyűtt ide és mulatott. Tudod kérlek,

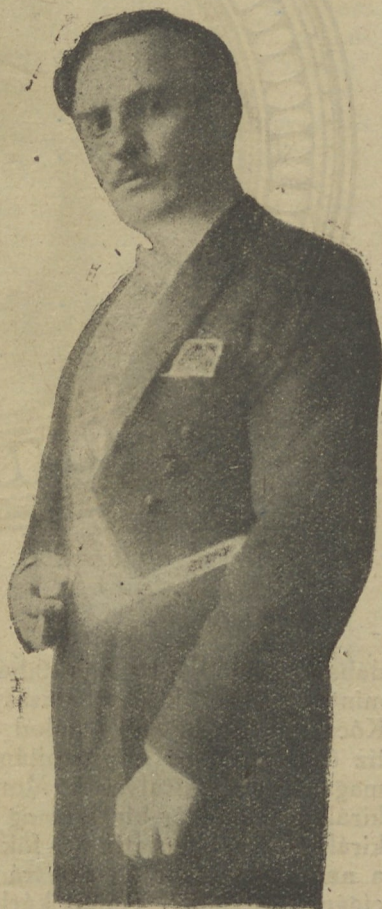
nagyon szereti a muzsikámat és küldött egy pohár pezsgőt és odagyűtt hozzám koccintott velem és megcsókoltuk egymást és aztán ő jácott primet és én terceltem neki, de nem az én hegedűmön jácott, mert tudod kérlek az én hegedűmön a dé hur nagyon vastag, azt aszongya, hogy ezen csak én tudok jácani, tudod kérlek ü is nagy művész, de ü kótista én még naturalista és ez a különbség, tudod micsoda üveghangjai vannak a Kóczénak? Nagy művész. Azóta jóba vagyunk. . . A multkor a Radics lányt elvette a Magyarai akkor is együtt mulattunk, reggelig tartott a matyiné. . . Most kérlek eljárom a Csajkovszkit, tudod azt a trila, trara ra-ra-ra-trila-trala. . . Hiszen tudod mit gondolok, az Uránia moziba hallottam. Nagyon szép, ez az én kedvenc nótám, meg a Repülj fecském, de az nagyon kimerít, tudod kérlek alássan.

Mikor vége volt a játéknak megint vissza jött hozzám és újra Rátkairól beszélt:

— Tudod kérlek az úgy cifráz, mint egy igazi cigány, meg amint odahajol a Fedákhoz, nagyon jau volt. . . Tudod kérlek, ha találkozol vele mond meg, hogy gyűjjék ide egy este oszt hallgasson meg, nem gyűvök hozzá tányérozni, tudod, oszt mond meg neki, hogy a Jucit is hozza, tudod kérlek. . .

Ez uton adom át 37-ik Rác Lacinak a 36-ik Rácz Laci üzenetét, amit még neki is respektálni kell, mert ő a cigánykirály és most Rátkai is az alattvalók közé tartozik.

László Aladár.

NÁDOR JENŐ: Jenő gróf. „Cigánygrófnő”.
(Király Színház) (Labori felvétele)

LÁBASS JUCI a „Cigánygrófnő”-ben
(Király Színház)

(Labori felvétele)

SZÉLJEYZETEK

Stoll Károly rendez. Az ember nem bánthatja meg jobban Stoll Károlyt, mint hogyha a művészetéről beszél és ő most bizton azt hiszi, hogy haragszom rá valamiért és ezért mondok el minden jót róla. Aki a Stoll Károly útját két évtizeden át figyelemmel kísérte, az tisztában van az ő értékével és mindent dicséretet keveselni fog. A magyar operettszínpadra legkitünőbb rendezője ő. Ezt régtől fogva tudom és hirdetem róla, de most, hogy a „Cigánygrófnő” egynehány próbáján dolgozni láttam ismét; nem elégszem meg ezzel a kijelentéssel; hanem elmondok róla egyetmást, amit a közönség nem lát és nem tud, amikor egy-egy premieren lelkesen tapsol. A rábizott előadásoknak lelke Stoll. Nem vidám ember, nem táncclépésben járja a göröngyös utat, nem bohém, nem világfi és — ime — operettrendező s a kacagó műfaj interpretálásában a vidámságot, a bohémiát tartja a legfontosabb kelléknek. Gyűlöli a szentimentalizmust, az operett keretében való drámaiaskodást, a hamis páthost, a felhőkarczolást és szufila hasogatást. Vidámságot, bonhomiát és izlést követel minden színésztől és sohasem produkált még olyan előadást, amely unalmas, vagy izléstelen lett volna. Élvezel nézni, ahogy dolgozik. Fáradhatatlan és vas-energiájú. Betéve tudja az első probán már az egész librettót és a teljes partitúrát. És azt is tudja, hogy mit akar kihozni a darabból, vagy egy szerepből. És tud akarni, tud diktálni, tud kritizálni és tud tanácsot adni. Kiabál és veszekedik gyakran és a színészei mégis szeretik; mert nem az az ember, akinek mindig igaza van, tehát be kell törni a fejét; hanem az, akinek mindig igaza van, mert mielőtt kiad egy szót az ajkán, háromszor is a fogához veri előbb...

STOLL KÁROLY, a „Cigánygrófnő” rendezője

○

Vincze Zsigmond. Ő ült a Konti József örökébe és ha nem is olyan temperantumos, mint amilyen nagynevű elődje volt; tudásban és tehetségben nem áll egy vonalnyira sem mögötte. Kontiról annyi mindent összeirtak az idők folyamán, ami érdekes figuráját naggyá tette azok előtt is, akik nem ös-

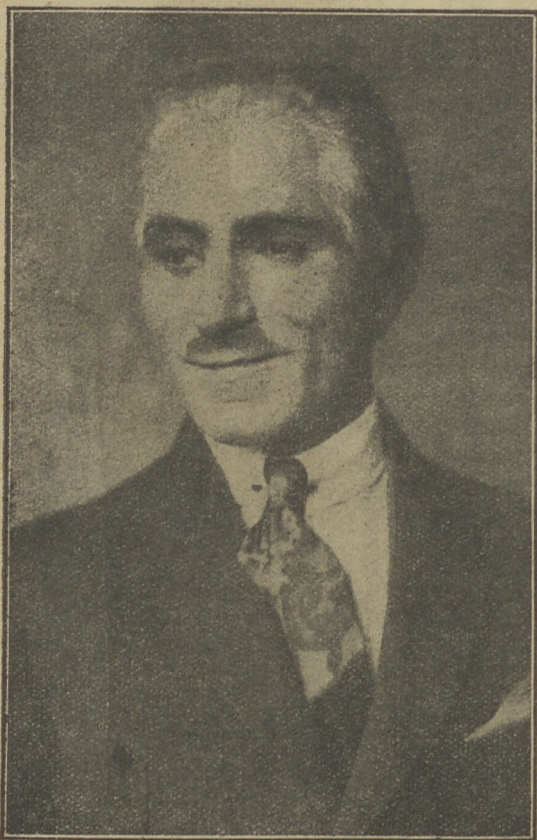
merték és értékelni nem tudták. Vincze Zsigmond szerény ember. Ilyen szerény muzsikust még nem is láttam. Mind a fellegekben jár és ha megír egy kuplét, hát legalább is Wagner Richardnak képzei magát. Vagy Sraus Oszkárnak, vagy Lehárnak, vagy nemtudomkinek! Ő van olyan legény, mint a „Varázskeringő”, vagy a „Luxemburg grófja” komponistája és úgy jár kél közöttünk, mint Jean Cristophe Párisban, amikor kottát másol, hogy megélhessen. Az értékéből ez a szerénység nem von le semmit; bárha jobb szeretném, ha nemcsak a szívét tárná ki, hanem a mellét is és önérzetesen hirdetné: ide nézzetek, legény vagyok

FEDÁK SÁRI és RÁTKAI MÁRTON az I. felvonás findlésében
(Labori felvétele)

ám a talpamon!... Mivelhogy pedig ezt ő maga nem mondja, hát itt van a munkája, itt van muzsikája, amely hangos szóval hirdeti dicséretét. És így nekem se kell sokat beszélnem róla. Elég, ha eldudolom, vagy elfütyülöm a „Cigánygrófnő“ keringőjét, mókadalát, táncát és mindenki érteni fog ebből a fűtyszóból!...

Lázó. Ezt a verset Lázár Ödönről írom. Lázórol, aki kiskirály a festett erdők és papírmasé sziklák birodalmában. Nem azért kiskirály, mert azzá koronázták, hanem azért, mert a legegyszerűbb közlegényi sorból felküzdötte magát a legdiszesebb színházi polcra: direktor. Sőt: két színháznak a direktora, a Király Színházé és a Magyar Színházé. Egy színház is épen elég munkát ad egy embernek, hát még kettő. De Lázó nemcsak szereti a munkát, hanem kultiválja is. Számításom szerint harminckétórát dolgozik naponként; kivéve a vásár és ünnepnapokat, amikor még három-három órával megtoldja a napi penzumot. De nemcsak sokat dolgozik, hanem jól is. Hogy a Király Színház és a Magyar Színház úgy felvirágozott, abban neki aktív része volt és aktív részé van. Szeretik azt mondani róla, hogy kiváló adminisztratív erő. Ez igaz is. De egyben igaz az is, hogy az ő művesziérzéke, tehetsége és tudása nélkül sokszor megrekedt volna Thespisnek ez a két kordéja. Értékes és érdemes ember és hogy a legideálisabb self mademan, az fokozza értékét. Nem becsületes sáfár és nem megbízható számadó juhász, aki mindig csak a gazda érdekét nézi, inkább generális, aki mindig a tűzvonalban van, aki nemcsak nyert csatákat liferről legfőbb hadúrának, hanem — menázsit is a közlegényeknek... (f.j.)

TAMÁS BENŐ: Boldi bácsi

(Király színház: „Cigánygrófnő“)

(Labori felvétele)

A cigánygrófnő a Király-Színház nagy sikere.

Az ugynevezett nagy operettek külsőségei között folyt le az elmúlt hét szombatján a Király Színház legújabb operettjének bemutató előadása és azóta mindennap megismétlődnek a nagy siker megnyilvánulásai. Minek szól ez a nagy siker? A zenének, a szövegnek, az előadásnak, a toiletteknek, a kiállításnak, a rendezésnek? Hamarosan nem is tudnám megmondani, hogy az operett-siker e számos tényezője közül melyik az, amelyik elsősorban részese a „A cigánygrófnő” karrierjének. A zene, a szöveg, az előadás, a ruhák, a diszletek, a rendezés, minden olyan összefűző, stílusos, olyan izig-vérig operett, aminőt már megszokhatott a budapesti közönség a Király Színháztól.

Martos Ferenc szöveggönyvének megvan az a nagy előnye,

NÁDOR JENŐ: Jenő gróf „Cigánygrófnő”
(Király Színház) (Latori felvétele)

hogy egy pillanatig sem unalmas. A cigányprimás szerelmének voltaképen szomorú regénye az epizódfigurák nagy tömegével olyan vidámmá és szinessé lesz, a darab romantikája mindvégig mosolygó romantika marad, a helyzetek mindig érdekesek, az ötletek frapánsak és ami igen fontos, állandóan a legjobb alkalmakat adják a zeneszerzőnek új és új zenei ötletek érvényesülésére.

Vincze Zsigmond muzsikáját régen hallotta már a budapesti közönség. „A limonádé ezredes” és a „Tilos a csók” című operettek óta nem volt alkalma megszólaltatni a Király Színház színpadán, azaz hogy a Király Színház zenekarában, amelyben most ismét felcsendültek ezek a karakterisztikus, könnyed, fülbemászó és zeneileg mégis értékes melódiák. A zeneszerző invenciója és a rutinos karmesterek hozzáértése párosulnak ebben a zenében. A melódiák kétszeres szépséget kapnak a pompásan hangszerelt zenekarban, amely olyan szépen szól, amilyen szépen csak egy tökéletes felkészültségű operett-karmester tudja megszólaltatni. Magyar motívumok vonulnak végig az egész partitúrán, sok induló, csárdás, mulató magyar nóta, de ahol kell, ott felcsendülnek a széles, meleg valcerek is.

Az operett előadása a mintája lehetne annak, hogyan kell operettet jól és szépen játszani. *Fedák Sári*ről kellene itt elsősorban olyan elismeréssel írni, amilyen elismerés csak megilletheti a legkiválóbb magyar operettszínésznőt, akinek művészete nagyon-nagyon magasan túlnő az operett keretein. A sikert, amely már *Fedák Sári* egyéniségéhez egymagában is a legteljesebb mértékben fűződik, csak tetézte a művésznő azokkal a toilettekkel, amelyeknek csodájára fog járni egész Budapest. *Lábass Juci* az operett másik női szerepében szintén nem marad adósa a közönségnek. Játékban, énekben, táncban és ruhákban egyformán osztozik a sikerben *Fedák Sári*val.

Rátkay Márton a cigányprimás szerepében egyik legjobb szerepét kapta. Amit ez a csodálatos színész ebben a szerepben ad a színpadon, az is jóval több, mint rendes operett, az már az operettszínjátszásnak a legtökéletesebb formája. És méltán illeszkednek *Fedák*-hoz, *Lábass*hoz és *Rátkay*hoz a többiek is, elsősorban *Nádor Jenő*, azután *Szirmai, Latabár, Ihász Aladár, Tamás Benő* és a kedves *Mányoki Gizi*.

Stoll Károly rendezése tökéletes operettrendezés, a diszletek, — különösen a második felvonásé, — olyanok, hogy mikor felmegy a függöny, a közönség önkéntelenül is tapsolni kezd, szóval minden, minden együtt van itt, ami kell, hogy elindítson egy operettet világsikert jelentő útjára.

Csili — az első felvonásban
(Labori felvétele)

1.

Emlékszem, hogy az ókorban
 Mikor az élet szép volt és derült,
 Az országban mi jó és drága volt
 Az mind a király asztalára került.
 Ne vedd zokon jó olvasóm
 Ki olvasod e versikét,
 Én tegnap uja megnéztem
 A bájos Péchy Erzsikét
 S egy cseppet sem csodálkoztam,
 Hogy a bírósági végzés és akta
 Péchy Erzsit a Királynak adta.

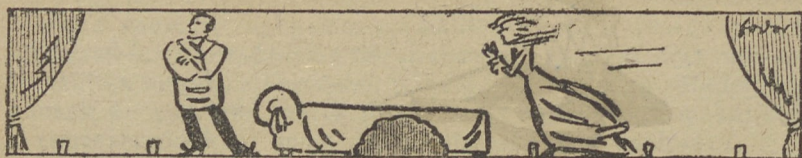
2.

A Dunaparti Színházat
 Megvette gyógyszerész Erényi,
 A színházak műsorát
 E szerint fel kéne cserényi,
 Ha a színházak nem akarnak
 Inkonzekvensnek látszani,
 Akkor ezután a Patikat
 A Dunapartiba kell játszani.

3.

A szívem az örömtől sirt,
 Lehár három uj operettet irt,
 Előre látom, nagy siker lesz,
 Bennük melódia ezer lesz,
 S míg a rimet e fenti sorhoz
 Kerestem,
 Eszembe jutott, hogy mennyi uj Zerkovitz-nóta
 Lesz jövőre Pesten.

(— lassa.)

Az 59-es szoba.

— Góth Sándort megoperálták. —

évedés. Nem mozdídarab. Pedig úgy hangzik, mintha egy automobil-üldözéses — amerikai — detektív-film címe volna. Nem az.

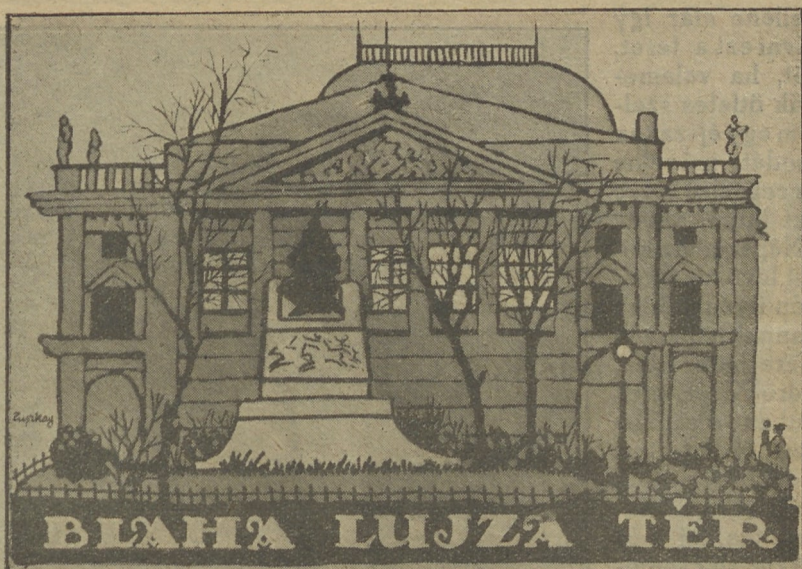
Ez valóban egy szobaszám, még pedig egy pesti, előkelő szanatórium szobájának a száma, ahova mostanában meglehetősen sűrűn érkeznek a virágok, látogatók, telefonüzenetek, mert itt fekszik Góth Sándor a Vigszínház nagyszerű művésze, akin a sebész-művész Hüttl tanár végzett az elmúlt héten operációt.

Huszonnégy órával az operáció után el mentünk a Pajor-szanatóriumba, hogy megnézzük. mit csinál Góth Sándor.

Nem lehet hozzá bemenni, éppen az orvos van nála, aki szigorúan megtiltotta, hogy látogatókat fogadjon. Így be kellett érünk a folyosón egy ápolónővel is, aki a következőket mondta Góth Sándorról, ezuttal nem mint színészről, hanem, mint betegről:

— A Góth urat tegnap hozták be a Pajorba és a tanár ur rögtön meg is operálta, ugyátszik meglehetősen sürgős volt a műtét. Mint betegről igazán nagyon keveset mondhatok a művésztől, mert a felesége ápolja annyi önfeláldozással és szeretettel, hogy régen láttam ilyen önkéntes ápolónőt a praxisomban. Igaz, hogy Góth is nagyszerűen viselkedett az egész operáció alatt. Úgy uralkodott magán, mint a színpadon. El sem altatták. Ma egy kissé rosszul érzi magát, fájdalmai vannak és ezért tiltotta meg az orvos, hogy látogatókat fogadjon. Hogyne, rengeteg látogatója van, de mindenkit elküldünk és így csak a névjegyüket adják le a művésznél. Igen, legtöbbnyire írók, színészek, színésznők, színházi direktorok, szóval kollegák és bajtársak érdeklődnek a művész egészségi állapota iránt. Nagyon sok virágot küldenek, ami láthatólag jól esik a betegnek. Bizony, még két hétig tart, amíg meggyógyul teljesen.

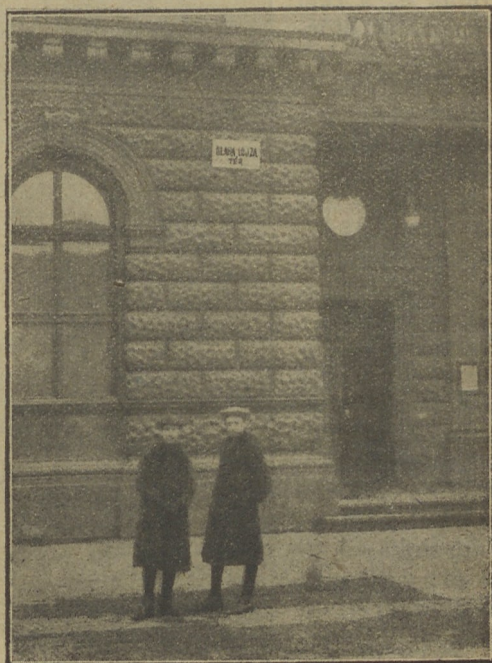
Elbucszunk a kedves ápolónőtől. A folyosón nyitva van az egyik műtő ajtaja. Csupa fehér márvány. Talán éppen itt operálták Góth Sándort, Biz' isten olyan gyönyörű egy ilyen műtő, hogy az embernek önkéntelenül gusztusa támad ráfeküdni az asztalra.

Blaha Lujza térnek nevezte el a Közmunkatanács a Népszínház előtti teret és ma már a régi Népszínház sarkán ez a tábla ragyog a napfényben: *Blaha Lujza-tér*.

Különös örömmel kell megállapítani, hogy ez az első eset, amikor Budapest egyik utcáját, vagy terét a színművészet tisztetének szentelik fel Blaha Lujza az első színésznő, akinek nevéről Budapest egyik terét elnevezték és nem véletlen, hogy éppen a régi Népszínház előtti teret, mert ez a színház volt az, amelyben különös ragyogással tündöklött Blaha Lujza feledhetetlen művészete.

Nem Blaha Lujzának jelent megtiszteltetést, hogy egy teret róla neveztek el. Az Ő nevének fénye ad majd különös jelentőséget ennek a térnek és ó, milyen régen

A „Blaha Lujza-tér” felírás a Népszínházon
(Labóri felv.)

kellene már így hívni ezt a teret, sőt, ha valame-lyik ötletes szel-lem egy éjszakán csodát művelne és reggelre kelve azt látnák, hogy a Népszínház kö-rül lévő kis utcá-kon ilyen táblák vannak, hogy : Vereshaju - utca, Török Zsófi-utca Suhanc-utca, Ele-ven ördög-utca, Serpolett-utca, Hübscher Kata-lin-utca, mi még akkor se csodál-koznának, mert ezek mind Blaha Lujza szerepei voltak és a régi Népszínház kör-nyékén minden kis utca is az ő elmúlt sikerének felejtethetlen em-lékét sóhajtja.

A magyar szín-játszás történe-tében külön feje-zet kezdődik az-zal a szóval, hogy Blaha Lujza. An-nak az elismerés-nek, amely Blaha Lujzát megilleti, csak igen kis tör-lesztése ez a táb-la, amelyet a régi Népszínház előtti térre csendes tisztelettel kifüg-gesztett Buda-pest közönsége nevében a Köz-munkák Tanácsa.

MÁNYOKY GIZI: Sári („Cigánygrófnő”)

(Király Színház)

(Labori felv.)

SIMONYI MÁRIÁ az operai diszeládáson

(Labori felvétele)

Sparber Oly.

egvallom egészen őszintén: nem szeretem a csodagyerekeket. Valahogyan nagyon kellemetlenül érzem magam, ha a mozi-vásznzon, színpadon vagy hangverseny-dobogón egy ilyen csodagyermek megjelenik. Nem tudom, hogy miért van ez így, amikor mások éppen ellenkezőleg, szinte megőrülnek a csodagyermeknek, úgy, hogy meglehetősen az ifjukorban levő hegedűművészek rövidnadrágos matrózzruhában és a nyaknál körülvágott hajjal jelennek meg a hangversenypublikum előtt és a komoly neveikből Pistit, Ducit, Duckót csinálnak, csak azért, mert a közönségnek ez jobban tetszik.

Mondom: ellensége vagyok a csodagyermeknek és ha mostan a tiz éves kis Sparber Olyról írok, aki a Vigadóban mutatkozott be Pallay Anna asszony növendékei között, akkor annak valószínűleg az az oka, hogy a kis Sparber Oly csak az éveire nézve gyermek, művésznek már nagyon felnőtt művész.

Szinte érthetetlen, hogy ez a fiatal kis lány mennyire átérzi azt, amit előad. Pedig mester-nője elég nehéz produkciókat választott ki a számára.

Chopin örökbecsű muzsikájára táncolta el a „Tolakodó legyet”, olyan megértéssel, pazar technikával, hogy szinte nem akartam elhinni az előadó életkorát. Mozdulatainak nagyszerű ritmusával az orosz balett klasszikus mimikája párosul. Egy kész, modern táncművésznő mutatkozott be Sparber Olyval a Vigadóban, a kinek a „Tolakodó légy” című tánca szinte felejthetetlen élménnyé nemesült emlékezéseinkben:

SPARBER OLYÁCSKA, a csodatáncosnő.

„... Végre mégis lépre megy
S szól a lányka: Haj megállj
Bajba jut szárny, potroh, láb
Mégis sajnálja oszt'
Elbocsátja a gonoszt.
Vége. Nincs tovább...”

SPARBER OLY — Chopin tánc költeményében.

A kis Oly különben iskolába jár: a legjobb növendéke a Verő-féle iskolának. Bájos kis urileányka, aki nem azért táncol, mert kenyérkereső pályául választotta a ballerinaságot; sem ő, sem a szülei nem gondoltak erre. Passzióból táncol: mert szereti a táncot és mert — a tehetsége erre utalja. Voltaképen műkedvelő, de művészből sok-sok professzionátus táncosnál. Kedves, drága Olyka még el se koptatta a gyermekcipőket és már elkoptatott vagy egy tucat balettcipellőt....

Rózsa Lajos az Apollóban.

„Szép Salamon Sári” nagyot gondolt és elhagyta egy pár napra az Apolló Kabarét. Azoknak, akiknek történetesen ezekre a napokra volt jegyük az Apolló Kabaréba, nem kis bosszuságot okozott Szép Salamon Sári e merész lépése. Neki ugyanis főpróbája és premiérje volt ezeken a napokon a Király Színházban. A „Szép Salamon Sári” tehát néhány napra lekerült a műsorról, helyét Rózsa S. Lajos foglalta el, aki az Apollóban is elbucsuzott egy kicsit a közönségtől, ritka szép sikerrel, kóstolót adott abból, hogy mit fog énekelni odakünn Amerikában, ahová a Mohamed elv alapján vándorol ki, ugyanis ha a dollárok nem jönnek Rózsához, akkor elmegy Rózsa a dollárokhoz.

Mielőtt még Rózsa énekelt, Békeffy államtitkár ur azt ajánlotta neki, hogy öltözzék paraszt menyecskének és ugorják be Szép Salamon Sári szerepébe, de Rózsa úgy találta, hogy az ő lányos alakjával inkább való lánynak, mint asszonynak, mert a Szép Salamon Sári nem lány, hanem asszony. Inkább kuruc dalokat adott elő páratlan sikerrel, úgy, hogy a közönség is belenyugodott abba, hogy Szép Salamon Sári helyett a szép Rózsa S. Lajost kapta.

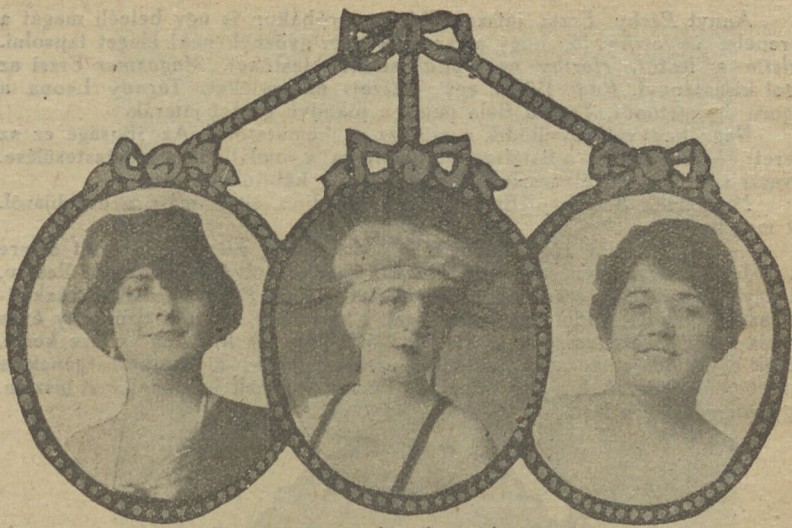
Azóta már visszatért Fedák Sári egy nagy sikerrel gazdagabban, sőt a kis kutyáját is elhozta magával, amelyet Wessely Ily ápol az Apollóban. Mály Gerő megjegyzi:

— Ez a kutya annyit forgolódik a kulisszák mögött, hogyha majd egyszer, isten ments, beteg leszek, beugorhatik helyettem.

Ujabbán a kislányok Fedák kutyájától is autogrammot kérnek, de a kis kutya nem ad, lévén egy japán csin és csak japánul tud írni.

Künn a nézőtéren még jobb kedvük van az embereknek, azt beszélik, hogy az Apolló közönsége is küldöttséget fog meneszteni Békeffy László államtitkár urhoz, mert mégegyszer akarja hallani az államtitkár ur zseniális szónoklatát a pocsolyáról és a szélmalomról, mert négyszer a közönségnek nem volt elég Békeffy szónoklatát végighallgatni. Az Apolló Kabaré környékén a verebek is már ezt a szónoklatot csiripelik, sőt Tinódi Lantos Sebestyén, aki az Apolló előtt pengeti lantját, szintén megtanulta azt a beszédet és azt adja elő éjfél tájban, ékes magyar nyelven a járóelőknék.

Ez a műsor talán a legjobb kabaréműsor jelenleg Pesten. Mindenki nevetve jön ki az Apollóból és majdnem minden ember meg fogja mégegyszer nézni az Apolló műsorát. Elvégre jót nevetni nagy dolog mostanában és aki nevetni akar — az Apollóba menjen csak.

LÁBASS JUCI, FEDÁK SÁRI, MÁNYOKI GIZI
a „Cigánygrófnő”-ben

Péchy Erzsi — a kisleány.

„Revü Színház”-ban már hetek óta folynak „A kisleány” próbái, amelyeket a szerzők — Szomory Emil és Stephánidesz Károly személyesen vezetnek. Az új operett egy leányintézetben játszódik. A főszereplője egy tizennégyéves bakfis, aki együtt ábrándozik a többi intézeti növendékkel, nincs senkije, csak egy emléke a multból: egy fiatal festőművész. A festő váratlanul megie enik a leányintézetben — mostan katona, bevonult a hadgyakorlatokra, erre vetődött és eljött

Annyért, hogy magával vigye a boldogság útján. Anny tusakodik magával, fáj itt hagyni az intézetet, a pajtásait, de a szerelem felülkerekedik és megígéri a festőnek, hogy várni fogja őt a hársfák alatt... A festő elmegy boldogan. Anny pedig izgatottan gondolja végig a történeteket; az angol kisasszony, az igazgatónő, a kolléganők mind rábeszélnek, hogy ne menjen el, ne hagyja el őket.

A második felvonás a festő lakásán játszódik le. Vig pajtásai között szomorkodik a festő, mert a kis Anny nem volt ott a hársfák alatt. A cimborák vigasztalják. Az angol kisasszony jön a színre — Annyt keresi — végre megjelenik maga Anny is. A festő boldogan öleli át, mind meglegegedettek, csak a gróf nem, aki a festő barátja. Minden szépet és jót megígér a kis Annynak, neki igéri a budai villáját, csakhoogy jöjjön hozzá. A kis Anny megint tépelődik, azután elmegy a grófhoz... Még a szigorú intézeti igazgatónő sem tudja visszacsábítani...

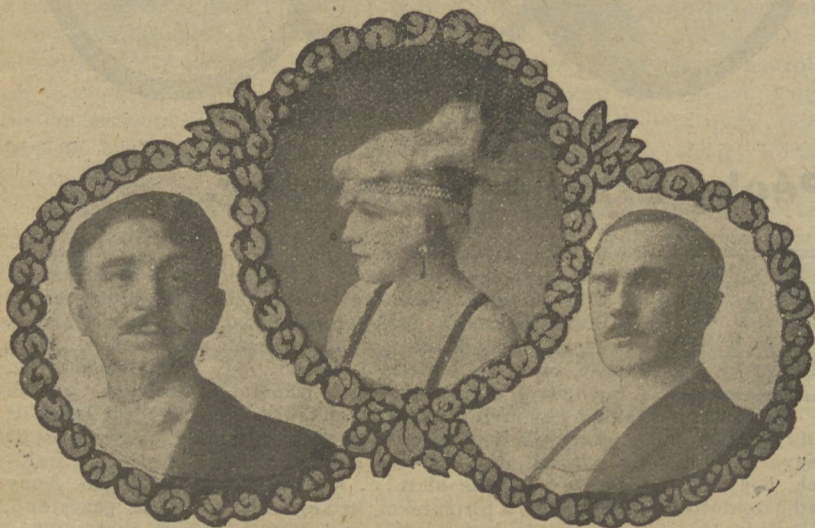
A harmadik felvonásban ott van Anny a gróf villájában, ott vannak a festők is, mindnyájan, nem hagyják el a kisleányt egy percre sem, mert mindannyian a magukénak érzik. Ekkor beront a villába az egész leányintézet, Annyért jöttek, visszahívják, visszasírják őt. És az igazgatónő most már szigorúan követeli, hogy Anny menjen vissza az intézetbe. De Anny nincsen sehoh. Eltűnt. Csak egy öreg asszony van a színen, aki azt mondja, hogy csak úgy lehet a dolgot rendbehozni, ha a festő elveszi Annyt! Az igazgatónő beleegyezik a dologba, mindenki boldog. De Anny nincs sehoh. Végre megjelenik, ő volt a titokzatos öregasszony, aki a gróf anyjának mondta magát... A festő karjába repül és itt természetesen vége a darabnak.

Annyt *Péchy Erzs* játsza. Már a próbákon is úgy beleéli magát a szerepébe és olyan jó, hogy a szerzők nem győznek neki eleget tapsolni. *Galeita* a festőt, *Horthy* és *Gallai* szintén festőket, *Magaziner Erzs* az angol kisasszonyt, *Radó Böske* egy intézeti növendéket, *Tarnay Leona* a szigorú igazgatónőt, *Tompa Béla* pedig a jókedvű gróft játszá.

Nagy kedvvel készülődik a színház a bemutatóra. Az ifjúság ez az operett — mondják — a fiatalság dicshimnusz, a romlatlanság megtestesülése. Tavasz szellő suhan át a színpadon, az ifjúság kábitó varázsa.

Megkértük *Szomory Emilt*, hogy mondjon egyet-mást a darabjáról. Ezt mondta:

— Régi tervem, régi álmom ez a téma. Eddig azért nem került színre „A kisleány”, mert nem volt aki eljátsza. Nem volt olyan primadonna Pesten, aki egy 14 éves lány szerepében felléphetett volna. *Péchy Erzs*iben ráakadtam arra, aki meg tudja testesíteni ezt a szerepet, ő tud tizennégy éves lány is lenni és öregasszony is . . . Örülök, hogy „A kisleány” színre kerül, örülök a kitűnő előadásnak, a színház buzgalmának, áldozatkészségének, a legjobban örülök „A kisleány”-nak, — *Péchy Erzs*inek — akinek, azt hiszem, nagy, meleg sikere lesz.

RÁTKAI MÁRTON, FEDÁK SÁRI, NÁDOR JENŐ
a „Cigánygrófnő”-ben

Stephanidesz Károlyt, a zeneszerzőt nem tudtuk nyilatkozatra bírni, sok dolga volt, *Péchy Erzs*ivel próbálta a zongoránál a zeneszámokat, amelyek hangulatosak, mint egy bakfisálom.

Az új operettnek legjellemzőbb tulajdonsága az, hogy nagyon finom, nagyon csiszolt, valami kedves báj lengi át az egészet, egy finom mosoly, egy méla akkord az ifjúságról . . .

Az operett versírója, *Harsányi Zsolt*, még betegen fekszik. A bemutatóra talán már eljön ő is.

Mi pedig azzal az érzéssel jövünk el a próbáról, hogy „A kisleány” sok pesti ember szívébe fog tavaszt varázsolni. És utánunk csendül a próbaszobából egy kedves refrén:

Csók . . . csók . . . csók . . .

Kábitó, csábitó, izgató . . .

Csók . . . csók . . . csók . . .

A csók, a csók csak kapva jó!

Csók . . . csók . . . csók . . .

Csak akkor jó, ha utána futsz!

Csók . . . csók . . . csók . . .

Rabolj, rabolj egy csókot ha tudsz.

MÁNYOKY GIZI

a „Cigánygrófnő” 2-ik felvonásában

(Labori felvétele)

Lacika házasodik.

— Az Andrásy-uti színház bemutatója. —

ok-sok évvel ezelőtt ott az Andrásy-uton, egy pince helyiségben indult el a magyar kabaré fejlődő útjának. Néhány lelkes ember jóvoltából, művészi törekvéséből jutott el arra a fokra, ahol ma az Andrásy-uti színház áll. Az új műsor bemutatóján néhányan megállapították, hogy innen már nincs tovább: ez az előadás a kabaréművészet tökélye. Mit lehet még várni a kabarétól? Irodalmi színvonalon álló tréfák, kis darabok, nagyszerű, lelkiismeretes művészek, diszletek dolgában, pedig minden, amit egy kis kabarészínpad elbir.

A kabarének hazája Páris, nem is találták fel ott, ez a talajból szükségszerűen nőtt ki, mi csak leutánoztuk, de talán a francia metropolisban sincsenek még olyan tökéletes kabarék, mint ami kedves Andrásy-uti Színházunk. Ha nem is mi teremtettük meg a kabarét, de legalább mi tökéletesítettük. És ez is érdem.

Az Andrásy-uti Színház új műsorában mindenki megtalálja azt, amit ettől az elsőrangú együttestől az emberi lehetőségek figyelembevételével el lehet várni.

A szerzők között ott találjuk a magyar kabaré atyamesterének, Nagy Endrének a nevét, ami már elég garancia, hogy a közönség jól mulatott a bemutatón. Kivüle tréfákkal, vigjátékokkal és egy-egy frappáns darabbal szerepelnek, *Szini Gyula*, *Egyed Zoltán*, *Paulini Béla*, *Zágon István*. A magánszámokat *Mihály*, *Farkas*, *Nagy* és *Zágon* szövegeire *Buday*, *Pallós* és *Szirmai* szereztek. Egytől-egyig kedves melódiaju apróságok, amelyek hol megkacagtatták, hol megrikatták a közönséget.

Mint mindig, úgy most is nagy sikere volt a kedves *Ilosvay* Rózsának, aki, mint újdonsült asszony ezuttal mutatkozott be a közönségnek, a „Bébi” című kis darabban, amelyet *Szini Gyula* ültetett át magyar színpadra. Olyan kedves, olyan közvetlen és olyan egyszerű, hogy szinte lehetetlenség, hogy valaki *Ilosvay* Rózsán csak valamit, legcsekélyebbet is kifogásolhatná. *Zágon István* és *Pallós Tivadar* kis operettjében, a „Lacika házasodik”-ban *Boross Géza*, *Kabos Gyula* és *Nagy Magda* szerzett derűs perceket a publikumnak.

Kökény Ilona, úgy *Egyed Zoltán* „Amerikai párbaj” című darabjában, mint az ő külön művészetével előadott magánszámaiban kitűnő volt és osztozott annak a bájos ismeretlennek a nézetét, aki a bemutatón ezt mondta a művésznőről:

— Olyan jó, mint *Kökény Ilona*.

„Az a huncut *Krausz*” *Paulini Béla* kacagtató tréfájában *Boross Géza* néhány groteszk mozdulatával okozott lecsillapodni nem akaró derűtséget a nézőtérén.

De ki győzné elsorolni azt a sok jót, amit erről a műsorról elmondhatunk. A kabaré művészei és művésznői *Abonyi Tivadar*, *Bársony István*, *Somlár Zsigmond*, *Bánóczi Dezső*, *Dénes György*, *Neogrády Dóra*, *Kacziány Ily*, *Kállay Angela*, *Rajna Alice* és *Kabos Gyula* a színház új tagja kisebb-nagyobb szerepekben és kitűnő magánszámokkal arattak jól megérdemelt sikert.

Hogyan jött! . . Jézuskám, láttatok volna?
 Csupa színes rongy, hitványa a kalapja,
 Cipője feslett, gúnyája kopott,
 Folt foltok hátán . . . Szobor az alakja . . .
 Dagadt, nagy melle kifeszült az ingbül,
 És bronzvörös volt — a Nap lesütötte —
 Arcában égett két pogány szeme.
 Enekell. Lába a taktust ütötte.

Micsoda dal volt! . . Kurjantás, vihar;
 Zengett, felzúgott, dörgött, s mint az álom:
 Halkal osont, s elcsurrant, mint a méz
 Aranyló sárgán az almafaágon. . .
 Karját kitárta, fejét hátradobta,
 Könyes szemével föl nézett az Égre,
 Az Ég lenézett, . . Fölsirt a mező
 És aranykönyek szitáltak a rétre. . .

Micsoda est volt! . . Messzi kék a hegy,
 Az Ég felén a Hold bús szeme fénylett;
 Ami sötét volt, halványra fakult,
 Ami kis fény volt, csupa-csupa fény lett . . .
 Fölnyiltak mind a zsalugáterek,
 A néma, nagy harangok újra szóltak,
 Szüzek jöttek, s megtorpant bus anyók,
 S a domb alján fölfigyeltek a holtak. . .

Micsoda éj volt! . . Fényt vert a falu,
 Az ablakokban lobogtak a lángok,
 Vad tűzkaréjban, úgy villantak el
 A házak közt a leveles palánkok . . .
 Bomlott, bolond Éj, boldog, bus, vidám!

Ki tudja, mi? . . Ki mondaná meg? . . Én nem. . .
Zengett a dal, s az almafavirág
Rózsás tüzek közt lobbant ki az éjben. . .

Micsoda Hajnal! . .

Vakitott az út,
Fehéren kacskargott a zöld vetésben. . .
A falu ébredt . . . Harmat permetélt,
Egy csepp kezemre hullt — kicsiny tükör —
Föléhajoltam és benéztem. . .

Fazekas Imre.

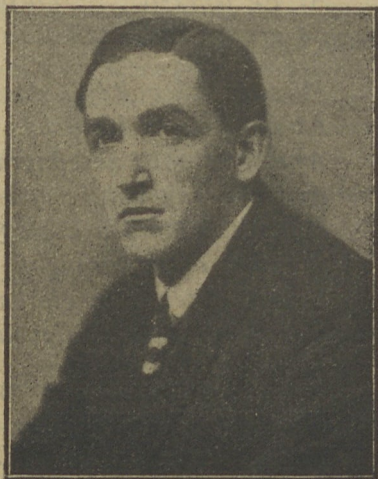
Szentmihály.

— A Vigszinház legközelebbi ujdonsága —

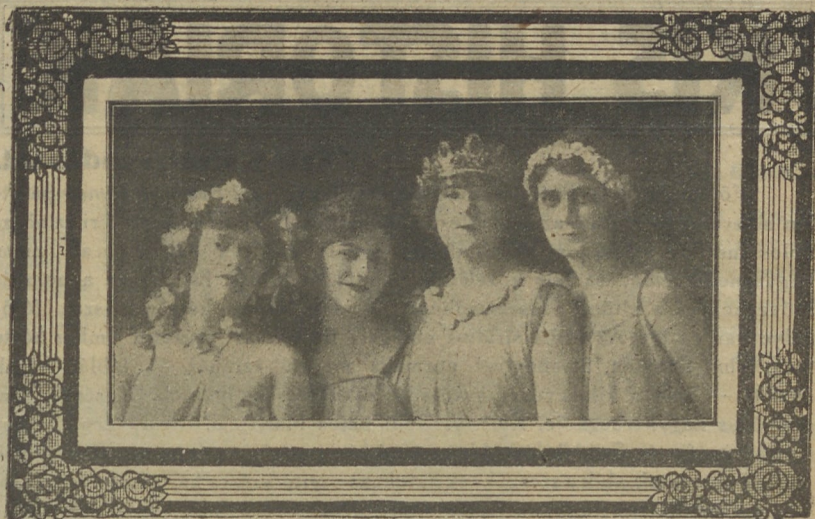

Vigszinház április első felében egy új színpadi szerzőnek a drámáját hozza színre. Az új szerző: Bónyi Adorján, a „Pesti Hírlap“ kitűnő munkatársa, az ösmert regényíró, aki kis színpadon már szerepelt ugyan egy kis darabjával; de valójában most lép a színpadi írók sorába. Hogy *Szentmihály* című drámáját mennyi idő alatt írta, nem tudjuk; de tudjuk azt, hogy a darabnak csodálatos startja volt a Vigszinháznál. Bónyi Adorján a múlt szombaton fejezte be a drámáját; hétfőn átadta *Faludi* Jenő dr.-nak, a Vigszinház igazgatójának; szerdán délben megkapta a direktor értesítését, hogy a darabját elfogadták; csütörtökön odaadták a „Szentmihály“-t Hegedűs Gyulának elolvasásra; pénteken reggel Hegedűs már bejelentette, hogy örömmel játsza el a neki szánt szerepet; szombaton már szerepezték a darabot; vasárnap kiosztották a szerepeket és ma már javában folynak a „Szentmihály“ próbái. A darab két főszereplője: *Varsányi Irén* és *Hegedűs Gyula*.

Magáról a darabról csak annyit árulhatunk el egyelőre, hogy a cselekménye egy vidéki magyar uriházban játszódik le,

BÓNYI ADORJÁN, a „Szentmihály“ szerzője.
(Labori felvétele)

*Palásthy Irén, Gombaszögi Ella, Simonyi Mária és Krudy Ilona az operai diszelőadáson.
(Labori felvétele)*

mind a három felvonás egy helyen. A Vigszínház igazgatósága különösen nagy irodalmi sikert remél a darabtól, ami korántsem jelentheti ebben az esetben azt, hogy csak irodalmi sikert. Az új drámát nagyon meleg, nagyon forró magyar levegő lengi át; anélkül, hogy a legcsekélyebb aktualitásnak része volna benne. Hatásos, érdekes, izgató dráma egy sereg kitűnő szereppel, amire nézve a legjellemzőbb a Hegedüs Gyula nyilatkozata.

Hegedüs Gyula csütörtökön éjjel fáradtan és álmosan került haza és ekkor eszébe jutott az ígérete, hogy másnap reggelig okvetlenül elolvassa Bónyi Adorján drámáját. Neki-fogott hát az olvasásnak és — hajnali félnégykor fölkelte a feleségét és azt mondta neki, hogy:

— Asszony, ilyet még nem olvastam életemben! . .

Nekünk pedig elmondotta, hogy Cyrano óta nem volt ilyen szerep a világon s ő maga az „Ördög” óta nem játszott ilyen nagy, ilyen jó és ilyen nehéz szerepet.

Tudni kell, hogy Hegedüs Gyula milyen komoly, milyen intelligens és milyen szókimondó ember. Ha ő valamit megdicsér, akkor annak súlya van és értéke van.

A szerepről csak annyit, hogy Hegedüs egy poétát játszik a darabban, egy Ady Endre-szerű alakot.

A „Szentmihály” bemutatója valószínűleg április tizedikén lesz a Vigszínházban. Addig csak egy repriz, a „Cifra nyomorúság” előadása fogja tarkítani a műsort.

KIS HISTÓRIÁK

Ezüst sirály-vadászat.

Földes Imre és Buttykay Ákos operettjének: *Az Ezüst sirálynak* páratlan sikerétől hangosak az operette-múza berkei. A Tisza Kálmán-téri színház-kolosszus felé valóságos népvándorlás indult meg és bár a darab immár negyvenedik előadása felé közeledik, naponként táblás ház tapsol a pompás szövegnek és a kitűnő zeneszámoknak. A színháznak kétezerhatszáz férőhelye van és így Az ezüst sirály-t eddigelé több, mint százezer ember nézte meg, tehát annyian, amennyivel normális méretű színház — táblás házak mellett — csak a kilencvenedik előadás után dicsekedhetnek. Kosáry Emmi graciózus nagyhercegnője, Kerényi Gabi bájos Marittája, Király Ernő férfias Cziáky grófia és Sziklai József kacagtató kínai márkija az operettnek oszlopai, vérbeli művészek, akik a szerzőknek hatalmas segítőitársai a káprázatos sikerben.

Természetes, hogy az Ezüst sirály nem marad meg a szűk magyar határok között. Bontott szárnyakkal szállt a magasba és a messze külföldön, sőt az óceánon túl is valóságos vadászat indult meg a csillogó madár után. A külföldi ügynökségek versenyeznek egymással a darabért. Egy olasz kiadó táviratilag akarta lekötni

Az ezüst sirályt Olaszország és Délamerika részére. Amerikából egyszerre három ajánlat is érkezett. A bécsi Carl-teater igazgatója, Eibenschütz, háromszor nézte meg a gyönyörű operettet és nemcsak a darabot akarta lekötni, hanem Kosáryt, Királyt és Ferenczi Frigyes rendezőt is magával szeretné vinni. Jelentkezett a többi bécsi operette-színház is, köztük a Strauss-Teater, amely fényes ajánlattal duplázott rá a konkurrensére. A szerzők egyelőre a várakozás álláspontjára helyezkednek, már csak azért is, mert a nehéz közlekedési viszonyok következtében a külföldi szín-

HETTYEI ARANKA az operai diszeloádáson

(Labori felv.)

házak nagy része még nem tudott velük érintkezést találni. A dolguk különben sem sietős. Ők a helyzet urai. Mert Az ezüst sárly, ha meg is csillogtatja tollait a magasban, minden este hűségesen visszatér a Városi Színház színpadára, hogy gyönyörködtesse azt a közönséget, amelynek jegyhez jutnia sikerül.

Az olasz.

Blaha Lujza esztendőkönn át minden nyáron Balatonfüreden nyaralt. Egyszer, évekkel ezelőtt a füredi nyári szintársulat igazgatója felkérte az őt nyaraló művésznőt, hogy vendégszerepeljen egy estén valamelyik énekes darabban. Ennek a füredi szintársulatnak volt akkor tagja egy Pap János nevű fiatal színész is, aki azóta már régen Budapestre került és Pap Jancsi

néven népszerű tagja a Royal Orfeumnak.

Blaha Lujza csakugyan fel is lépett a füredi szintársulat előadásán. Egyszerre csak előadás közben, amikor éppen az énekes bonvivant volt a színpadon és Blaháné a kulisszák között várta a jelenését, odafordult a művésznő egy mellette álló színészhez:

— Ügyes fiu ez az olasz, — mondta.

— Micsoda olasz?

— Hát ez, aki most a színpadon énekel, — mondta Blaha Lujza.

— Nem olasz kérem. Hiszen tetszik hallani, hogy magyarul énekel.

— Hallom, — folytatta Blaháné, — sőt nagyon dicsérem érte, hogy az énekszövegeket magyarul megtanulta. De a prózát mégis olaszul hadarja. Ha a színpadon vagyok és hozzám beszél, egy szót sem értek belőle.

A hadaró olasz színész — Pap Jancsi volt.

ANDORFFY IDA, az operai díszelődáson. (Lavori fctv.)

MEDVECZKY FERENC
TASNÁDI SZÜCS ERZSIKE

PAIKERT GÉZA
PETE JOLÁNKA

LÁZÁR ISTVÁN gróf.
EÖTVÖS LILY bárónő

LANDAUER BÉLA
AJKAY BELLA

A magyar királyság pártjának diszelőadásáról

(Labori felvételei)

Egy nagyvilági nő halálára.

Étszer láttam Gaby Deslyst. Egyszer egy havas téli este fent a császárvárosban, Bécsben. Emlékszem, ott álltam a Sacher előtt, nagy nőkről álmodozva; a fényes ivlámpák lilára festették a lehullott havat, különös hajnalok emlékei bólogattak felém és én ott vártam a pazar hotel kapuja előtt. Nem tudom mire vártam. Akkor ez gyakran előfordult velem.

Lopva nézegettem az autókából leszálló nők bokáit. Frakkos urak érkeztek és én irigykedve néztem a Sacher sárga selyemfüggönyeire, amelyek ezt a sok csodát eltakarták előttem. Valami olthatalan vágyat éreztem akkor a gazdagság után és a jólét netovábbját egy sacher-vacsora képviselte fantáziámban.

HEGEDŰS GYULA és TÖRZS JENŐ:

Szilágyi és Mátyás az operai díszelőadáson

(Labori felvétele)

*Környei Béla a dalnokversenyen
Labori felvétele*

különös parfüm illata csapott meg, a portás mélyen megemelte a sapkáját — amelyen ott tündökölt arany betűkkel: Sacher — és egy pillanat múlva eltűnt előlem a látványszerű asszony Egy király szeretője. . .

Másodszor és utoljára Bukarestben láttam, akkor már egy boxbajnokot tüntetett ki szerelmével. A Strada Lipsceanin nézegette a Párist-majmoló divatüzletek kirakatait. A szájszögleten valami különösen gúnyos

Szép idők voltak akkor. Most már rájöttem, már régen tudom, hogy a selyemfüggönyös üvegtáblák nemcsak előkelőséget, de piszkot és sok-sok erkölcsi megalkuvást takargatnak.

Akkor este, egy halkjárásu automobil állt meg a szálloda előtt. A villamoslámpa valami különös szöke fejet világított meg, egy pisze orocska fehérlett ki a pazar bunda melegségéből, két ábrándos szem villogott elő a művésziiesen nagyított szemöldökök alól és világosan hallottam, amikor a portás oda szólt egy fiákeresnek:

— Da ist die Gábi Délisz!

Selyem cipője alatt megropogott a frissen hullott hó,

*Bus Fekete László, újságíró
az operai disztribúciós rendezője
(Labori felvétele)*

mosolyt fedeztem fel, talán a „parisienne“ kacagott belőle a román-utánczók láttán. Nem tudom. Akkor nyár volt és egy gyönyörű fehér ruha ölelte át nagyszerű termetét. Megváltozott egy kissé, hogy utoljára láttam, de a parfümjéről rögtön ráismertem.

És most meghalt.

Párisi lapok írják, hogy egy szanatoriumban operáció alatt kiszervedett. A gyorsan pergő események érdekességei és a világpolitika nagy mistériumai mellett megálltam egy pillanatra Gaby Deslys halálhírének.

Ugy-e milyen különös? Egy igazi nagyvilági nő halt meg benne és szeretném tudni, hogy vajjon mire gondolt utoljára ott a párisi szanatorium műtőszobájában.

Lezáruló pupillái tükrében megelevenedett-e újra a huszéves Mánuel képe, aki az ő szerelméért egy egész nemzettel állott hadilábon; látta-e újra a fiatal Braganza arcát, aki az ő selymes ingéért a királyi biborpalástot dobta oda.

Hallotta-e újra a Necessidades királyi palotát ostromló ágyulövéseket? Látta-e újra a felbőszült lissaboni matrózokat, akik a király metreszének nevét kiálltották a Dom-Pedro-tér árkádjai alatt? Különös életének, vajjon melyik pillanata rögződött meg utolsó emlékezősként, megtörő szemei előtt.

Nem tudom, mert még nem találták fel a pupillával felvett kép fotografálását és kétségeim vannak, hogy a boxbajnok vagy a trónjávésztt portugál király alakját örzi-e Gaby Deslys halott szeme.

Táncosnő volt és úgy élt, mint egy nagyvilági nő, aki egy királyi palota hálósobája és egy szerelemtől túlfűtött élet után — kórházban hal meg.

Cséry Sári: a királyné az operai diszeloadáson.

(Labori felvétele)

László Aladár.

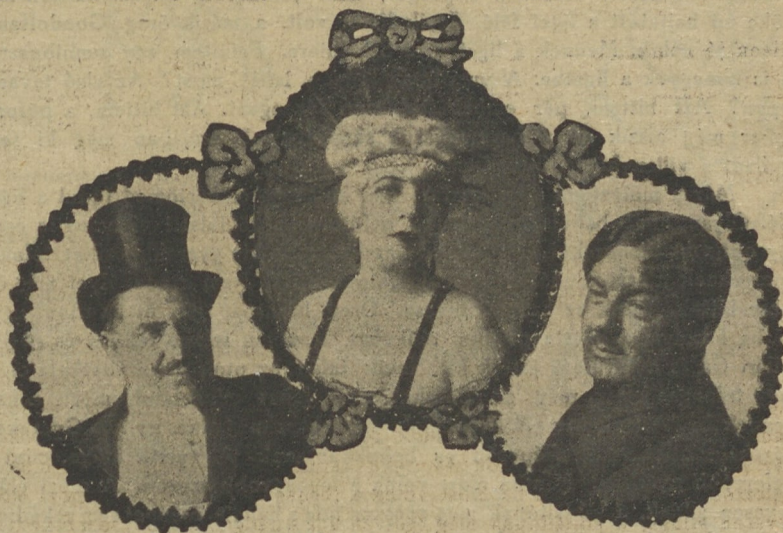
AZ-ÖLTÖZTETŐNÖ - levelek

Igen tisztelt Szerkesztő Ur, ezennel itt ülök megint, hogy elmondjam Magának a legfrissebb Pletykákat és mért ne tennem teszem is, elvégre pletykázás az élet sója, ábrándozás a megrontója és erről jut eszembe, hogy a mult héten milyen sokan utaztak el a művészet berkeiből, így például a Szép Ernő nacságos és szerző ur Abbáziába utazott üdülni, a Jóh Dániel nacságos és főrendező ur Bécsbe ment az „Őszi vihar“ bécsi előadásainak beállítására, a Németh Juliskáné nacsága Rómában van már; a Nádas Sándor nacságos és író ur szintén Bécsben van és onnan Berlinbe megy, hogy regényének, a „Krisztina sorsá“-nak német kiadását előkészítse; ámbátor a Bekker Béby nacsága már nem utazik Londonba és a Corvin filmgyár most veszi föl a Jóka „Lélekidomár“-ját és a Gombaszögi Irénne nacsága játsza benne Medeát; viszont a Cigánygrófnő premierje után nagy vacsora volt a Fedák Sáriné nacságánál és minden főszereplő hivatalos volt a lakomán, csak a Csili kutyát nem hívták meg, mert a Csiliről kiderült, hogy hűtelen és sokkal jobban szereti már a Beck Ellyné színinövendék-kisnacságát, aki a Zsazsáné jelenetei alatt foglalkozik Csilivel a társalgóban, nehogy szegényke nagyon elunja magát; ellenben a Földes Imre nacságos és szerző ur darabját, a „Teriké“-t is megfilmesítik most, de nem azok játszá a darabot a vásznon, akik a színpadon játszották, mert példának okáért a Mézáros Gizáné szerepét a Matyasovszky Ilonáné nacsága játsza, az Ilosvay Rózsiét a Hollay Kamilláné, a Simonyi Majánéét a Korthy Mira, csak a Harsányi Rezső nacságos és művész ur marad meg plébánosnak; ámbátor a Halmay Tibor

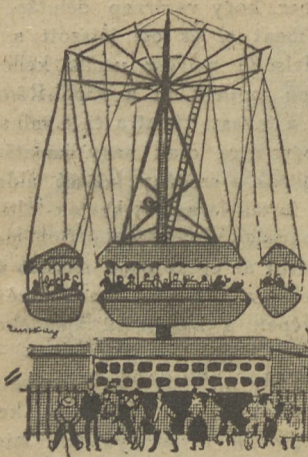

KOMÁSY GÉZÁNÉ SZABINA,
a Fővárosi Kabaré táncosnője

nacságos és művész urfi olyan szórakozott ember, hogy vasárnap délután a Városi Színház helyett a Muskálli Kabaréba ment el és ott játszott s a Városiban a drága Sziklai Jenő nacságos és felsőbb művész urnak kellett eljárnia az ő szerepét is; bárha a Péchy Erzsine modellt ül a Rippl-Rónai József nacságos és művész urnak, aki lefesti őt a tavaszi tárlatra és a minap a Császár Jenő nacságos és fogdoktor urnál egyszerre csak nagy jajgatást hallottam a rendelőlől és befutottam, hogy segítsék a szegény jajgató áldozaton, hát a Radó Böskéné nacságának a fogát furták-faragták, huzzák-tolták s ezért jajgatott; ámbátor az Adler Adeliné nacsága szombaton a Bohémeket énekelte az Operába és az előadáson megjelent az egész olasz misszió és egy óriási virágkosarat küldött fel a művésznének s a kosáron tizennégy névjegy fityegett és az Adlerné megköszönte szépen a nagyszerű ajándékot és meghívta mindjárt az olasz tiszturakat a Rigoletto premierjére a Városiba; ellenben a jövő hónapban megkezdik a Télkertnek operett-színházzá való átépítését, különösen a színpadot és az öltözőket kell átfőrmálni teljesen, hogy az előadások ne legyenek olyan gyöngék, mint mostanában és erről jut eszembe, hogy a Margitszigeti Színházat is fölépitik áprilisban és a Lábass Juciné nacságának a múltkor két napig fáj a feje, de úgy fáj, de úgy, hogy csoda és a Juczkó végül is elment a Pethes nacságos és csodahipnotizőr urhoz, aki egyszerűen ráparancsolt a Lábass Jucinéra, hogy aludjon el, aztán ébredjen föl és ne érezzen többé fejfájást és azóta valóban nem is érzi és hogyha a Sebestyén Géza nacságos és igazgató ur nem jön föl társulatával Temesvárról, akkor a Farkas Imre nacságos és író ur kapja meg a budai szinkört és már irt is egy odaváló darabot, amelynek az a címe, hogy „Debrecenbe kéne menni!...” és én ezennel itt ülök és zárom soraimat, mert még be kell fűznöm a Szirmai Imre nacságos és örökifju művész urat és mért ne tenném teszem is, elvégre mi rossz van abba, hogy szeretek vele jóba lenni, amit igen tisztelt Szerkesztő Urnak is melegen ajánlok és maradok kiváló tisztelettel kedves barátnője az öltöztető.

SZIRMAI IMRE, FEDÁK SÁRI LATABÁR ÁRPÁD a „Cigánygrófnő”-ben
(Labori felvétele)

MÁR ÉBRED A VURSTLI...

yárfás Dezső énekelt a Fővárosi Orfeumban pár év előtt egy kuplét, amelynek refrainje volt ez a sor: *Már ébred a vurstli*. Jól emlékszem, április volt és az emberek, a pesti liget-imádók még hivatalosan fel sem avatták a tavaszt, május elsejére vártak. Most másképpen van. Hol van még a csillagászati tavasz beköszöntő, március huszonegyedike és a drága meleg napsugár már kicsalogatja az orgonabokrok első levelrügyeit. Nagyon szeretem a ligetet én is, a gyerekkorom sok szép emlékével, azzal a patinás romantikával, amely diáksínyek, bliccelések, első udvarlások, első színházszerelmek naiv láncszemeiből nőtt és fejlődött.

Az Andrassy-uton ültem a kávéházban csütörtökön délután. Az üvegablakon át forrón tűzött a napsugár, akár júniusban. Gummirádlison két szőke nő hajtatott a liget felé. Egyik fiatal volt, a másik öreg. Gondoltam: milyen jó nekik. Mennek a ligetbe, a Stefániára. Felültem egy omnibuszra, én is kimegyek a ligetbe. A vurstliba. Milyen lehet most? Az első tavaszi napon? Azt hittem, pár ember fog kinn lézengeni. Azt hittem, a pofozó ember még alszik és a barlangvasut sarkányainak szájában még ki sem gyulladt a villanykörte. Tévedtem.

Már a milléniumi emlékoszlop után hatalmas embertömeg tódul a liget felé. Olyan, mint békében vasárnap délután. A földalatti villamos is csak úgy ontja az embereket. Dadák és fiatal mamák kis gyerekkocsikat tolnak, amelyeknek utasai csodálkozva tekintgetnek körül. Nem csoda, ilyet még ők sohse láttak. Nekik ez az első tavasz. Öreg házaspár jön át az uton, egymásba karolva, a bácsin prémes télikabát, a nénin fekete főkötő és régies gallér. Ők is a tavaszér jöttek ki. Nekik talán az utolsó. Az állatkert előtt nagy tolongás. Bár még az állatokat nem lehet mind látni, mégis sokan mennek be. A Beketov előtt leszállok. A cirkusz még nincs nyitva. Gyerekek mászkálnak fel az oldallépcsőn és bekukkantanak. A vurstli olyan, mint a legforróbb nyárban. Mintha most volna a legnagyobb szezon. A mozi előtt kevesen állnak, a kikiáltónak még egészen üde a hangja, cseppet sem rekedtes, ugylátszik, gyógyíttatta tavaly óta a torkát. Majd nem lesz ilyen augusztusra.

A pofozó ember, szegény, épen egy jó dunántuliképű nagybaszjos és nagytenyerű magyar fiu erőpróbáját türi. Amig ott álltam, lekent neki vagy hatot. Nem tudtam tovább nézni. Békében tíz koronáért igazi pofonokat lehetett osztogatni a korzón vagy Siófokon, most egy közönséges papírmásé-pofon majd annyiba kerül. A gyors-

fényképész is nyitva van már, ahol negyven krajcárért csináltattam makart képet, tíz perc alatt, életnagyságban. Most három darab husz korona. Azért akad most is elég pasas. Tovább megyek a ringlihez. Kettő van egymással szemben, zsufolva emberekkel. És mennyi háztartási alkalmazott. Hogy tudnak ezek mind hétköznapi ide kijönni, hiszen nincsen kimenőjük? Vagy talán állás nélkül vannak szegények. És még azt mondják, hogy nem lehet cselédet kapni. Ja, ha az igen tisztelt nagyságok a helyszerzőnél keresnek, ott bizonyára nincs. Egy menet két korona.

Békében öt krajcár volt, viszont akkor tovább tartott. A struccmadár hátán lebontott haju lány ült, csupa piros szalag az egész nő. Fél cipő van rajta és fehér pamutharisnya. Szerpentinnel dobál. Engem kétszer megdobott. Uglátszik, tetszem neki. A gép megáll, újból befizeti a kettőt. Én is felülök, hogy forgás közben nézzem az embereket. A nő azt hiszi, hogy miatta. Ugy kacsintgat felém. Át is szól az autómbe:

— Gyurja csak, fiatal ur!

Mit csináljak, gyurom. Széles jó kedve van mindenkinek. A verkli azt játsza, hogy:

„A Hermina-kápolna mellett, a lizsé közepén.”

Híres régi nóta. Szédülök kicsit. És egészen megfélekedezek magamról, arról, hogy riport miatt jöttem ki, hogy ezerkilencszázhusz van és csak forgok, forgok és örülök a színes szerpentin szallagnak, mint a kis gyerek, akit a kocsiban től a dadája.

Igy kellene forogni sokáig, talán csak visszafelé kéne forgatni a gépet, akkor esetleg visszavinne hat-nyolc esztendővel és aztán más-ként lehetne csinálni mindent . . .

Egyszerre szállunk ki a nővel. Ő szólít meg engem :

— Jó volt, fiatal ur?

Mondom: jó.

— Nem forgunk még egyet?

Mondom: nem. Kérem tőle; mi a nagysád foglalkozása?

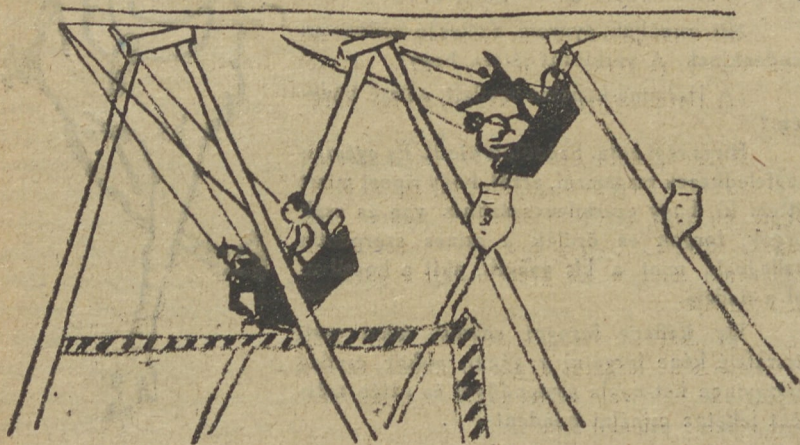
— Kalauz voltam, — mondja — most ringlizek. Ezzel ott is hagy.

Jól teszi. Befordulok a Jancsi felé. Nemrég még Barokaldi volt. És arra is emlékszem, amikor úgy mondtam: Garibaldi. Egyszer hogy kinevetett érte a Duka. Elesett a Duka azóta. Akkor harmadik bébe jártunk a Rottenbillerbe. Hittant jöttünk a ligetbe bliccelni. A panoptikum előtt a kikiáltó csalsa be az embereket.

— Itt látható minden, azonkívül, ami eddig nem volt látható. Az élő történelem, valamint Haverda Mária!

Sokan mennek be. A Fesztí-körkép helyiségében valami színház játszik, rendes társulattal. A barlangvasut sipládájába valami új valzert tettek, ami tavaly nem volt. A törpék ott kalapálnak a sziklák között. A mennyezetet újra festették és szaporították a csillagokat. Olyan hosszú sorban állanak a pénztár előtt, mintha lisztet árulnának. A villanyozó gépnél vörösarcu kövér legny erőlködik. Már kétszázat mutat, de ő tovább akarja vinni. Nem bírja. Újlból kezdi. Egy bódé előtt két szerecsen asszony ugrál és rázza a furcsa csörgőt. Kalitkában egy kis makimajom van a falon. Most senki sem ad néki mogyorót, mint azelőtt. Meg őriszklit se. A hinta is tele van párokkal, duhajkodnak, énekelnek a verklivel, rájuk tűz a nap, a lányoknak fellebben a szoknyájuk, egyik legény kunsztozik, elengedi a kötelet, sikongatnak, élnek! A Jancsi még zárva van, de belül kopácsolnak, a ponyvatetön is javítgatnak valamit. Átkerülök az Angol Park felé. Olyan az egész, mintha most építenék. Munkások dolgoznak mindenfelé, nem számítottak ilyen korai szezonra, kissé elkéstek. Tovább sétálok a Hungária-uton. A zöld vadász is tele van, cigányzene szólt, Én is bementem. Leültem a színpad mellé. Még nem játszottak rajta. De azért olyan jó volt ott mellette ülni. Kár, hogy estefelé be kellett jönni a városba.

Parázs.

Megnyílt a Colosseum.

megnyílt a Városligetben egy színház, amelynek művészi színvonalra, modern felszerelésű színpadja és jó színészgárdája van. Egy ligeti színház, ahol a kényesebb ízlésű közönség is művelzetet találhat és valószínű, hogy a Colosseum meg fogja tartani ezt a színvonalát és meg fogja hódítani magának nak az intelligensebb színházi publikumot is. Hiányzott már régen Budapesten egy olyan színház, amely a délutáni színházi közönséget is komoly művészi értékekkel szórakoztatja s ahogyan az ilyen színházak művészi magaslata állanak a külföldön is, úgy akarja most a Colosseum Budapesten betölteni ezt a hivatást.

A *Colosseumot* a régi Kis Szinkör helyén a múlt héten nyitották meg egy Verne regényeiből készült látványos darabbal, „Az oceán hajótöröttei”-vel.

Minden van ebben a darabban, ami érdekli a délutáni közönséget, sőt még az esti közönséget is érdekelhetné. Minden képben valami olyan technikai trükk, amely megfeszíti az idegeket, — valóban látványos színház lett a Colosseum — és a látványosságok keretén belül igen jó, tisztességes előadást kap a közönség, olyant, amely igazán nem városligeti, hanem pesti.

A Colosseum színészei közül elsősorban *Lubinszky Ödönt* kell bemutatni a közönségnek, azután *Baróti Józsefet*, aki nemcsak a Madách Színháznak volt népszerű tagja, hanem a Colosseumban is az lesz, *Mihó László* rokonszenves egyénisége is szépen érvényesült, különösen a bemutató darab második részében, egy fiatal néger szerepében. Baróti és Mihó különben még mindig tagjai a Madách Színháznak és a Colosseum csupán vendégül látja ezt a két talentumos színészt. *Pethő Pál* szintén a Madách Színházról jött a Colosseumhoz, ahol szép sikerekre tarthat számot. *Tábory Imre* is jó színésznek bizonyult. Egy szórakozott francia tudós szerepében *Sziklay Béla* kapott sok tapsot. Minden mozdulatát, minden szavát hangos kacagás kísérte.

A nők közül ki kell emelnünk *Sziklay Cornélnét*, továbbá *Utassy Idát*, aki mindvégig elegáns és izléses volt. Tehetsége különösen a második képnek egy drámai jelenetében érvényesült. Meg kell említeni *G. Lónyay Ferit*, aki Robert Grant szerepében igen hatásos játékot produkált, jó volt *Szekely Lajos*, továbbá *Szigethy Zelma* a komorna, *Hevessy Ferenc* a révkapitány és *Takács Oszkár Tom* szerepében.

A bemutató darabot *Gonda István* két Verne-regényből alkalmazta színpadra és rendezte is ügyesen s a díszletek is az ő tervei szerint készültek. A bemutató előadás sikeréből ítélve „Az Óceán hajótöröttei” sokáig marad műsorán a Colosseumnak, amelynek igazgatója *Sziklai Béla* és titkára *Szántó Armand* az új színház megszervezésével derekas művészi munkát végeztek

Cirkusz. Fazekas Imre, a „Fritz” és a „Silvio kapitány” szerzője „Cirkusz” címmel egyfelvonásos drámát írt, amelyet a Vigaszínház fogadott el előadásra. A kis drámát már legközelebb műsorába illeszti a Vigaszínház. Főszerepét Csontos Gyula fogja játszani aki tudvalevőleg Fazekas Imrének társszerzője a „Silvio kapitány” megírásában. — Itt említjük meg, hogy a „Silvio kapitány” próbái javában folynak már a Magyar Színházban Vajda László főrendező vezetésével és a szerzők jelenlétében. A főszerepeket játsszák: Andorffy Ida, Simon Marcsa, Törzs Jenő, Tarnay Ernő, Vágó Béla, Z. Molnár László, Réthey, Ujj Kálmán és Pártos.

Népszínmű a Városi Színházban. A Városi Színházban megkezdődtek Csepreghy Ferenc népszínművének, a „Piros bugyelláris”-nak a próbái. Török Zsófi szerepét Kerényi Gabi fogja játszani.

Elbenschütz, a bécsi Carl-Theater igazgatója azt az ajánlatot tette Kosáry Emminek, hogy az „Ezüst sirály” bécsi premierjén kreálja Xénia nagyhercegnő szerepét s azután ebben a szerepben egy hónapig legyen vendége a színháznak. A művésznő az ajánlatra azt felelte, hogy elfogadja, ha a Városi Színház igazgatóságának nincs kifogása ellene. Faludi Sándor igazgató elé került így az ügy, aki kijelentette, hogy sem egy hónapra, sem egy napra nem engedi el Kosáry Emmilt.

Dalestély. Erényiné Rossi Rosina szombaton március 27-én tartja ária és dalestélyét a Vigadó nagytermében. Az ismert énekesnőt Illés Margit, a tehetséges, fiatal zongoraművész kíséri.

Rigoletto. A Városi Színház operaműsora e hónap 26-ikán Verdi „Rigoletto”-jával bővül ki. Az operát Márkus Dezső főrendező igazgató tanítja be és szereposztása a következő: Rigoletto—Bihari Sándor, Gilda—Adler Adeline, A herceg—Demény Artur, Sparafucile—Lakatos Sándor, Monterone—Mányay Zsigmond, Magdalena—Médveczky Blanka, Giovanna—Süveges Aranka.

STERNBERG-HANGSZERGYAR, Rákóczi-ut 60. sz. (Saját palotájában.)

Amerikai és egyéb külföldi gyártmányu, világhírű zongorák és pianók.

„ETOFON” beszélőgépek tökéletesített új modellel! :: Világhírű művészek teljes hang-
tesztelt lemezeikkel :: lemez-reportoirja.

Az összes hangszerek legfinomabb minőségben! Mesterhegedűk, gordonkák, fuvalák és tárogatók, Zenekari rézfúvós hangszerek, cimbalmok és harmoniumok. Étel-, selyem- és scélhúrok. — — — Saját húrfontóda gépüzemre.

KEDVES FARAGÓ!

SZERKESZTŐI-ÜZENETEK

A kérdés:

Kedves Faragó! Miért van nekünk olyan rosszul nevelt közönségünk, amely a darab végét sohasem várja meg, hanem már a harmadik felvonás közepén elmegy?

Üdvözli Latabár Árpád.

A válasz:

A közönséget azok a szerzők rontották el, akik meghonosították azt a divatot, hogy a harmadik felvonásnak üresnek és rövidnek kell lennie. A közönség ezt most már úgy megszokta, hogy mindenképpen elmegy a harmadik közepén. Hogy milyen módon lehetne ezen segíteni? Egyszer egy ceglédi küldöttség panasszal járult Kossuth Ferenchez, hogy a vonatok utolsó kocsija nagyon ráz. Kossuth erre úgy intézkedett, hogy az utolsó kocsit el kell hagyni. Van még egy másik mód is. A harmadik felvonást levélben kapja meg a közönség, zárt borítékban. Ráér otthon elolvasni. Különbözn megnyugtattuk a Nemzetiben nem megy el a közönség a harmadik felvonás közepén. Mert ott rendszerint öt felvonásos darabokat játszanak,

A kérdés:

Kedves Faragó! Igaz-e, hogy Fedák Sárinak „A cigánygrófné”-hoz készült ruhái százhuszezer koronába kerültek?

Üdvözli Magaziner Erzsébet.

A válasz:

Fedák Sári ruhái valóban százhuszezer koronába kerültek. Az ön kérdése mögött azonban ott rejlik egy másik kérdés is: A ruhaárak ilyen emelkedését elbirják-e az operettszínházak és operettszínésznők. Megnyugtatom: nem bírják el. A színházak jövődelmének legnagyobb részét a diszlet emészti fel, a színésznő gázsliját pedig a ruha. Berlinben nemrég megpróbálták, hogy diszlet és drága ruha nélkül játszásk az operetteket, de ez a kísérlet nem sikerült. Vissza kellett térni a drága diszletekhez és a mérgező drága ruhákhoz. S hogy a vége mi lesz ennek a ruhadrágaságnak, arra még a legokosabb történelemtanárok sem tudnak válaszolni, mert erre példa még a világtörténelemben sem volt.

Pippó. Levelét átadtuk Balassa Emilnek; a cikket ő írta és ő köszöni meg ezennel az előismerést. — **L. A.** Vajda László most a Korona-filmgyár dramaturgja. Magyar színházi főrendezői állását természetesen megtartotta. — **Ella.** Személynök-utca 16. — **Dunaparti.** Erényi Béla gyógyszerész. — **A. B. C.** Péchy Erzsébet a jövő ősztől kezdve a Király Színház tagja. — **Elianor.** Minden délután 3–5-ig itt találja a szerkesztőségben. — **Autogrammgyűjtő** Szeged. Bízva meg valamelyik pesti művésznőnek a legritkább esetben szoktak levélben vidékre autogrammot küldeni.

KARNÉVAL
REGÉNY A SZÍNHÁZI VILÁGBÓL
IRTA:
FARAGÓ JENŐ

Folytatás.)

Pierrot zokogott és a bohémeknek szívébe nyillalott ez a zokogás. Némán és meghatottan álltak körül fiatal barátjukat, aki bővebben ontotta a könnyeket Niobénál. Tanácstalanok voltak mindannyian, Mit kezdjenek a fiúval? Ő pedig — rövid szünetet tartván a sírásban — eképen folytatta a jajveszékeltést:

— Egész szerencsétlenségemnek Diepolo az oka!

— Ki az a Diepolo? — kérdezte Vágó.

— Diepolo, — felelte Beppo — egy sötét ember. A direktorom!

— Hja, vagy úgy! — szólt közbe megint Vágó és ebben a közbeszólásban benne volt az, hogy: „istenkém, istenkém, a legtöbb színigazgató sötét ember.”

Beppo is ezt értette ki a közbeszólásból, mert váratlanul Vágó felé fordulva, szinte agresszív határozottsággal mondotta:

— Diepolo egy kivételesen sötét ember volt. Sötétebb, mint az éjszaka; sötétebb, mint a velencei sikátor; sötétebb, mint a tentahal vére. Ez a Diepolo nem szeretett engem; de különben: senkit se szeretett. Volt egy felésege, azt se szerette. Volt egy kedvese, azt is megcsalta. Volt két leánya, azokat is kitagadta. Nem volt olyan teremtettség lény az Urnak, akit ő szeretett volna. Még önmagát se szerette; önmagának is csak egy részletét szerette és ez a rész nem a szíve volt, hanem a bendője. De azt azután nagyon szerette. Nem érdekelte semmi más, csak az, hogy mit kap ebédre és mivel fog jóllakni vacsorára. Kedvelte az olajban sült halat, kiváltképp — ha nem került pénzbe. Boldog volt, ha vendégségbe mehetett valahová s nem volt nagyobb, kiválóbb, érdekesebb ember előtte annál, aki ebédre, vagy vacsorára meghívta. A színháznál mindenki ősmerte ezt a gyöngéjét és mindenki a kedvében akart járni egy-egy lakomával. Margot hetenként kétszer hívta meg Diepolót, aki ilyenkor mindig két kilót hizott.

— De mit ártott magának, ifju barátom, ez az ártatlan szenvedély? — kérdezte most Tarnai Ernő.

— Hogy mit ártott? Nagyon sokat ártott. Mert Margot tudta, hogy ha hozzám költ a sorsát, nem vendégelheti meg többé Diepolót. És akkor vége a barátságának és vége a jó szerepeknek. Akkor más éneklő Rosinát és másról fog himnuszt zengeni az intendáns fülébe Diepolo ur. Az intendáns egy jó öreg fiú volt, de olyan gyöngé, mint egy csecsemő. Nem volt akarata és nem tudta soha semmire sem magát elhatározni. Amit Diepolo a fülébe döngicsélt, az szentírás volt és így mindig az történt, amit Diepolo akart. Pedig: Diepolo

ugy tudott döngicsélni, mint senki más. Diepolo sohase hazudott, de ugy tudta beállítani a dolgokat, hogy azok lényegükben aszerint változtak, ahogy ártani vagy használni akart valakinek. Többnyire ártani akart; használni csak nagy ritkán, csak olyankor, amikor nem lehetett már elkerülni.

— Érdekes ember lehetett! — mondta most Haraszi Mici.

— Hogy érdekes ember volt? ... Igen! ... Egy ember, aki élt-halt a hasáért és a pénzért. Mert azt elfelejtettem elmondani, hogy a pénzt is nagyon szerette. Azt talán még a hasánál is jobban. A rézgarast épen ugy imádta, mint az aranytallért. Csak pénz legyen! Egy szegény Harpagon, aki magának nem kuporgathatótt össze semmit, hát a gazdája javára fukarkodott. Ahol csak lehetett — és mindenütt lehetett! — leszórólt néhány zechinát és diadalmas arccal jelentette ilyenkor az intendánsnak:

— A Malipiero gázsijából lecsiptem két aranyat! ...

Mindenki gyűlölte, de ő nem törődött vele. Sőt, ugy tett, mint az, aki meg van győződve róla, hogy nincs nálánál népszerűbb, kedveltebb ember a városban.

De voltak jó szokásai is. Sohasem vett a kezébe könyvet, nem olvasott soha semmit és az írásban is csak ugy gyakorolta magát, hogy naponként százszor is oda firkantotta a nevét a számadások alá. Azután: nők után nem futkosott, kalandra nem vágyott soha. Végül: soha se mondta semmiféle kérésre azt, hogy: igen! — ez pedig olyan megbecsülhetetlen kelléke a direktorkodásnak, mint a pénzváltónak a jó szem! ...

Nagyot sóhajtott, azután így folytatta:

— És Margot hogy hitt neki, hogy hajlott a szavára!

— Ahá! — kiáltotta most Vágó, — hát itt van a kutya eltemetve. Diepolo szerelmes volt Margotba.

Beppo ridegen vágott vissza:

— Nem volt szerelmes beléje; hiszen mondtam, hogy nem szeretett senkit.

— Avagy talán, — folytatta a szócsatát Vágó, — Margot szerette Diepolot?

— Margot engem szeretett! — harsogta Beppo. — Csak nem tudott, nem mert követni engem a büszke szegénységbe. Nem tudott lemondani a brüsszeli csipkéről, a milánói selyemről, a párisi szagosvizről, a kis palotácskáról, a komornáról, az aranyos gondoláról; meg arról, hogy Diepolot hetenként kétszer vacsorára hívja!

— Hát mért nem ment el olyankor maga is a vacsorára?

— Mert engem nem hívtak.

— Nem hívták?

— Nem! ... Én olyankor ott álltam a palota ablaka alatt és szomorú nótákat énekeltem. Ők pedig odabenn mulattak, nevettek.

— Mondom, hogy maga féltékeny volt! — okoskodott Vágó.

— Nem voltam féltékeny.

Haraszi Mici is rászólt Vágóra:

— Nem volt féltékeny! ... Nem olyan fiu!

— Nem bizony! — erősítette meg ezt Pázmánné.

— Nem bizony! — sóhajtott Beppo is. — De tudtam, hogy odabenn az én sorsom dől el. Tudtam, hogy Diepolo a kalandor pártján van inkább,

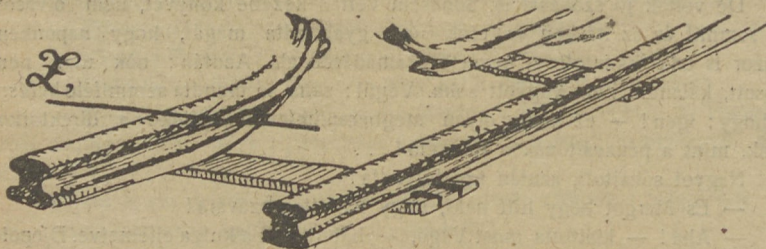
mint az én pártomon. Százszor is elmondotta, miközben a kezemet rázta: „drága fiam!...” „édes pajtásom!...” — de végre is, én csak a csapszékbe jártam vele néha-néha; az én uri asztalomnak sohasem volt a vendége; mert nekem nem is volt uri asztalom. Óh, ha tudtam volna, hogy ide jutok miatta!... Óh, ha sejtettem volna, hogy ez lesz a vége!... De ezt a szomorú véget el se tudtam képzelni!... Ha Diepolo nincs, Margot sohase szokik el a kalandórral... Ha Diepolo nincs, nem alszom a pókhálós kamrácskában száz évig!... — Szegény fiu! — sopánkodtak az asszonyok.

(Folytatom.)

Faragó Jenő.

Rejtvény.

Megfejtési határidő: 1920. március 27-ike. Azok közt, akik helyesen fejtik meg, három díjat sorsolunk ki. Első díj: egy páholy a Magyar Színházba; második díj: Zilahy Lajos könyve: „Az ökör és egyéb történetek”; harmadik díj: egy művész nő arcképe autogrammal.

A lapunk 7-ik számában közölt rejtvény helyes megfejtése:

Ezüst sirály.

Összesen 600 helyes megfejtés érkezett be. Sorsolás után az első díjat: Madarassy Z. Gyula nyerte (Személynők-utca 21. III. 2.); a második díjat: ifj. Truka István (V., Csáky-utca 18.); a harmadik díjat: Baran Annus (Ujpest, Gyár-utca 13.) nyerte meg. A nyertesek a díjakat a Színházi Világ szerkesztőségében (V., Lipót-körut 1.) vehetik át.

I. évfolyam. 8. szám.

SZÍNHÁZI VILÁG

1920. március 21-én.

Helyettes szerkesztő: Balassa Emil.

Megjelenik minden vasárnap.

Kiadja: a Színházi Világ részvénytársaság.

Lapzárta: március 16.

Felelős kiadó: Kondor I. igazgató.

Wieni kirendeltség: Prinz Eugen Strasse 18.

Előfizetések: Egész évre 190.— kor., félévre 96.— kor., negyedévre 50.— kor.

Egyes szám ára: 4 korona.

Készült: „PAX” nyomdai műintézet és kiadóvállalat részvénytársaságnál, Budapest, V., Lipót-körut 1. Telefon 125—96 és 132—19.

— Kinek van törött hanglemeze? Tekintettel arra, hogy a nagyközönség körében rengeteg oly lemez van, amit már egyáltalán nem használnak, tanácsosnak látszik, ha mindenki a mai magas beváltási áron ad tul a reá nézve amugy is értéktelen lemezeken. A beváltás helye: Rákóczi-ut 60. „Zenepalota”.

Szenci gőzmozgó nem hirdet

III., Bécsi-ut 96. sz.
Telefonszám 99-93.

HAMIS FOGAKAT

ezüstiöt, aranyat és platinát
drágán vesznek **GROSS ANTAL**
BUDAPEST, VIII. kerület,
József-körut 23. sz., félemelet.

Most jelent meg! A BIBORRHÁS
ASSZONY Regény
Irta Gaál Andor. Ára 22 K Megrendelhető a Színházi
Világ Kiadóhivatala útján V. Lipót-körut 1. szám.

Kezdete
fél 7 órakor.

K

ROYAL KABARÉ

Hét kitűnő tréfa, bohózat, blüett,
szólók és duettek.

Kezdete
fél 7 órakor.

TÖRV. VÉDVE.

"FOTÓ"
FÉNYKÉPÉSZETI
STAKÜZLET BUDAPEST
RÁKÖCZI UT 80
MAGYBAM - KICSIMYBEM
TELEFON: JÓZSEF 2832

GAMBRINUS

étterem és kávéház
Erzsébet - körut 27.

Előkelő családok szórakozó helye.
Zenét délután és este a kiváló mű-
vész Egressy Sándor dirigálja. Ki-
tűnő ételek és italok. Színház után
friss vacsora.

Délután - 5 - órai tea!

◆ ROYAL ORFEUM ◆

Minden este fél 7 órakor, vasár- és ünnepnap
délután fél 3 órakor világhírű attrakciók

RIEDOS nagyszerű kutyáival, STRODY a
vidám kötélátncos, ORELLYS kaucsuk-
equilibristák, FRED LORIS modern erő-
művészek és a szenzációs sikert aratott
Zerkovitz-Harmath operett

CSILLAGOK CSILLAGA

R a d i o

a legjobb
a leggazdaságosabb
a legtartósabb
fényt adó
terpentinek

cipőkrém

ZONGORA

keresztthuros, rövid, fekete
harmincezer kor.-ért eladó.
WÄGNER, Ráday-utca 18.

TELEFON 338.

PICK J.

TELEFON 170-98.

Alapítotott: 1897.

FÜSZER ÉS CSEMEGE ÜZLET:
BUDAPEST,
V., LIPÓT-KÖRÜT 11. SZÁM.

CUKORKA KÜLÖNLEGESSÉGI ÜZLET:
BUDAPEST,
V., LIPÓT-KÖRÜT 15. SZÁM.

Guttmann Béla

harisnya, kéztyű,
tricotáruk kereskedése

Budapest, IV.,
Koronaherceg-utca 6. szám.

Balázs Károly

drogueria

Budapest VI., Damjanich-u. 33.

Telefon József: 28—29.
Háztartási- és pipere cikkek
nagy választékban.

SCHLESINGER ÉS TÁRSA

zsák, ponyva, zsineg vétel, eladás és kölcsönzés
BUDAPEST, V., Kálmán-utca 14. sz. o Telefon 15—28.

Modern Irodaberendezési Vállalat

HIRSCH és TÁRSA BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 19. szám.

Amerikai irodabutorok I

Redőnyös kottaszekrények I

A könyvpiac legérdekesebb ujdonságai.

Barbusse Henry: Világosság. Regény	K	22.—
Drasche L. A.: Erna kis keze. Regény	"	35.20
Erdős Renée: Ősök és ivadékok. Regény.		
I. rész. Az új sarj	"	38.50
II. rész. Az élet királynője	"	38.50
Gaál Andor: A biborruhas asszony. Regény	"	24.20
Garrick Sidney: Szerelem vására. Amerikai történet	"	6.60
Herczeg Ferenc: Álomország. Regény	"	27.50
Aranyhegedű. Regény	"	27.50
(Uj kiadások Herczeg kötetéből.)		
Lelkes Nándor József: A kuruc ég alatt. Történeti korrajzok	"	22.—
Tamás Ernő: Elmúlt csodák. Versek	"	14.30

Megrendelhetők az összeg és 1,50—2.— korona portódíj előzetes beküldése ellenében a Színházi Világ kiadóhivatalában. Budapest, V. Lipót-körút 1.

FEDÁK SÁRI: Livia grófnő

Király Színház; Cigánygrófnő

Labori felvétele

SZÍNHÁZI VILÁG

EGYETEM KÖNYVTÁR
POLYGRÁFIAK
SZEGED

KIRÁLY SZÍNHÁZ:

CIGÁNYGRÓFNŐ.

FEDÁK SÁRI: LIVIA